

ధర్మము

విచారణ

ఉద్వేగము

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కౌశిక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శిక్షపతి

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాదే

గురు గౌరీమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు పీఠబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు శ్రీలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయి

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు హాయి బాలా

గురు ఆరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమహార్య

వందే గురుపరంపరాం...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్చుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2020050016227

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Author's Last Name																														
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Year																														
1850-1900					1901-1910					1911-1920					1921-1930					1931-1940					1941-1950					1951-
Subject																														
Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...																						
Language																														
Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu																						

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ఉ ద్యోగ ము

గంధకర

ముదిగ • టి • పిల్లవూరి

పల్లెటూరు గ్రామం ది
శ్రీమంతులు : : ఎ. గో. రా

ప్రీతి క

ఇది తొమ్మిది వ్యాసముల సంఖ్య . మొదటి వ్యాసము ఉన్యోగము. కనుక ఈపస్తకమున ప్రకటన యివ్వబడెను. వివేకమునకు, అనుభవమునకు సంబంధించిన విషయముల యందు పొందు పరుపబడెను. ఇవి వ్రాసిన తరువాత మరికొన్ని వ్యాసములు స్ఫూర్తించెను. అవి యింకొక సంపుటిలో ప్రచురింపబడును. ఇది వ్రాసిన తరువాత దేశములో కొన్ని మార్పులు జరిగెను. ఇందలి విషయములు, వ్యాసములు యాచార్యులకు పూర్వము సంపాదించినవని చెబువారు గ్రహింతురుగాక.

ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి

వి ష య సూ చి క

ఉద్యోగము	1
పొదుపు	17
అంతర్వాణి	27
మనః ప్రభావము	37
రోగములు స్వాంతములు	55
శీలము	67
కష్టములు	81
పట్టుదల	89
శ క్తి	97

ఉద్యోగము

క॥ విను పురుషుడు గావింపని

పనులకు దైవ మది యెల్ల ఫల మొనరించున్

జనములు గార్యము నడపగ

ననుకూలత నిచ్చుగాక యయ్యె ధలముల్ ॥

పురుషుడు పనియే చేయునపు డేదైవము ఘోషముల నీయ
గలడు? మానవులు కార్యములు నడపగ ననుకూల ధలములు
ప్రాప్తించుచుండును. అని భీష్మపితామహుడు ధర్మజునకు
బోధించెను. ఇదియే కర్మరహస్యమని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు.

‘ఉద్యోగినం పురుషసింహముపైతి లక్ష్మీః’ లక్ష్మి నిరంత
రోద్యోగము చేయుపురుషుని పరిచును. పార్వతీదేవి యడిగిన
ప్రశ్నకు శివుణ్ణి బదులుపలికెను.

దైవమోపి కర్మమును చేయుటలేదు

నరుచేష్టయోగమున సిద్ధిబొందు

ఉద్యోగరహితు డైత్యైరంగున దైవనమ్మిబడయు

“వ్యవసాయోస్మి జయోస్మి” నేనువ్యవసాయమును అనగా
కృషిని. (ప్రయత్నమును) ఎచ్చట కృషియుండునో యచ్చట

విజయముండును, కృషియే విజయము” అని శ్రీకృష్ణు డర్జునున కువదేశించెను.

కనుక ప్రయత్నము, ఉద్యోగము, కృషి, కర్మ, పౌరుషము పరిశ్రమ, వ్యవసాయము — ఇవియన్నియు సమానార్థకములు. ఇవియేకాదు. ‘దైవము’ అనునదికూడ దీనితో సమానార్థకమే యని చెప్పబడెను. “పౌరుషం నృషు” నరులలోనేను పౌరుషమును. అని గీత చాటుచున్నది. దీనిభావమేమి. పౌరుషము లేనిచోట తానుండడని శ్రీకృష్ణుని నిశ్చితాభిప్రాయము. నరుని విడిచి నారాయణుడు నారాయణుని విడిచి నరుడు నుండజాలరని దైవపౌరుషము లవినాభావములని దీని తాత్పర్యము.

శ్లో. యేదైవ నికృప్తాః కృత్యాదౌ కు వికల్పపరాయణాః
తేషాం మద్దామతి స్తాత నానుగమ్యా వినాశినీ॥

“ఏపనిని ప్రారంభింపక దైవ మనుకూలముగ నున్న దా నంతటదియే పని జరుగునని చేతులు ముడుచుకొని కూర్చుండు వారు విపరీతభావు లగుచున్నారు. రామా! వారిమతి మందమతి; వినాశకరమైనది. నీవు దాని ననుసరింపకుము.” అని వశిష్ఠుడు రామున కువదేశించెను.

శ్లో॥ నతదస్తి పృథివ్యాంవా దివి దేవేషువా క్వచిత్
పౌరుషేణ ప్రయత్నేన యన్నాప్నోతి గుణాన్వితః॥

గుణవంతుడు పౌరుషముచేత సాధింపజాలని వస్తువేదియు భూమిమీదగాని స్వర్గమునగాని దేవతలందుగాని కానరాదు.

ప్రయత్నమే సాధింపనినాడు మరేదియు సాధింపజాలను. యత్నమే మానవుడు. ప్రయత్నహీనున కిహపరములు రెండును కలుగజాలవు.

సిండికొలదియు రొట్టె యను సామెత ప్రకారము ఉద్యోగము కొలది సిద్ధి సంభవించును. అవయవాభివృద్ధి బుద్ధివికాసము ధనధాన్యములు పాడిపంటలు చదువుసంధ్యలు మానవాభివృద్ధి ప్రయత్నముకొలది సిద్ధించును. కాలుసేతులు కదపక యేప్రయత్నము చేయక తూష్టింభావము నహించుస్తంభులు “అలసులు మంజుబద్ధు లల్పతరాయువు లుగ్రరోగ సంకలితులు” అని భారతము ఘోషించెను.

‘గొప్ప శుటుంబీకులు’ అనుకొని మురిసినవారి మనుగడ పరీక్షింపబడెను. ‘మనము గొప్పవాళ్లము ధనము కలవారము శ్రమపడుట తక్కువవారికర్హము. సుఖించుట భోగించుట మనవంతు. బ్రతికినన్నాళ్లు కడుపులో నీళ్లు కదలకుండ నీడపట్టున సుఖముగ ననుభవింపక శీతవాతాతప గాధల ననుభవింపనేల? పానదానీజనులుండ మన కి కష్టపడనేల? సుఖించుటయే మన పరమావధి’ అను సూత్రములతో నీకుటుంబము సమపబడెను.

ఇట్టికుటుంబములో నపురూపముగ నల్లారుగ పెరిగిన పిల్లవాడు శాండుఫర్డుమెన్బను కథలోని పిల్లవానివలె బొద్దుగ లండగ పెరిగి చిన్నతనముననే పెద్దరోగముల న్నాలై వీధిబడితోనే చదువుచాలించి గట్టిగా రెండుమైళ్ళునడువజాలని మాంసపుముద్దయై రోజుకొనుచు జీవించుచు ముక్కద్దముల

తోను మునిపములులేని బ్రతుకుతోను ముప్పదియేండ్లు నిండక మునుపే జిలోదరాది వ్యాధులచేబాధపడి బ్రతికి నన్నాళ్ళు కుటుంబమునకు బరువై చనిపోయెను. ఇట్టి యపుహవపు గారాబముచేతను అలసజీవితము నలవరచుటచేతను తమబిడ్డలకు చేజేతుల సపకారముచేయు తల్లిదండ్రు లెవరోకలగు.

మానవుడు అతని ప్రతియవయవము పనిచేయుటకు శ్రమించుటకు తమతమ ధర్మములను నెరవేర్చుటకు అట్లునెరవేర్చుట ద్వారముననే వృద్ధిజెందుటకు నుద్దేశింపబడినవే గాని వానిని యధాతథముగనుంచి యేయపయోగమును చేయక నొకమూల పారవేయుట కేర్పడలేదు. అట్లు చేయుటవలన శరీరము యావ జీవితము కూడ నష్టము భవ్యము నగును.

కృషిలేనిదే జీవితమే లేదని ప్రకృతి వేనోళ్ళ చాటుచున్నది. తేనెటీగలను పెంచువా డొకడు తన ఈగలు మైళ్ళకొలది దూరము ఎగిరి పువ్వుపువ్వున గల మకరందము గ్రోలి తన యింటికి మోసికొనివచ్చుట జూచి యవి యంతకష్టపడుట కిచ్చ గింపక వాటి రెక్కలను కోసివేసి తానే పువ్వులను కోసికొని వచ్చి తేనెటీగలు నివసించు పెట్టెలలో భద్రముగ పెట్టుచుం డెడి వాడట. కాని యత డశ్లేతకాలము చేసినను యాతేనె టిగ లావంత తేనెయు చేకూర్చ నేరవచ్చెను. అని స్వేచ్ఛగ నలుదెసలకు పరుగులిడి పువ్వుపువ్వున వ్రాలి మకరందము గ్రోలి మధుభరితములై సమతమ నెలవులకు తిరిగివచ్చి యధేచ్ఛగ మధురవర్షము కురిపింప వలయునేగాని మనివర్తి బ్రతుకు బ్రతు

కుటవలన నవితేనను కూర్చుజాలవు. మధుకరజాతి మానవ
జాతి కెంత చక్కటి గుణపాఠము నేర్పుచున్నది.

కనుక నుద్యోగింపని వాని బ్రతుకు నిరర్థకము. మనదేశ
ములో నేడు ఉద్యోగ శబ్దమునకు దౌర్భాగ్యమైన యర్థము
కల్పింపబడినది. నేడు ప్రభుత్వ సేవయే 'యుద్యోగము! ప్రభుత్వ
సేవకుడే యుద్యోగస్థుడు! తక్కినవారు నిరర్థకులు వారిజన్మ
వ్యర్థము 'మాలబృంద' 'యుద్యోగము' చేయుచున్నాడు
లండి' అని యేచెన్నపట్నములోనో నూరురూకలను తెచ్చు
కొనువాని తల్లిదండ్రులు సగర్వముగ పలుకుచుందురు. ముంజేతి
బంగారు ఘంటలను అవధరించి తమ ప్రౌఢభాషను కురిపించు
శతావధాన కవులలోనొకరు పరప్రభుత్వ సేవను ఆ దేశపూర్వ
కముగ నిరాకరించిన మిత్రుని "అయ్యో మీజీవితము వ్యర్థము
చేసికొందురా మీబుద్ధి మీచదువు 'ఉద్యోగము' కొరకు
అనగా నొకరికొరకే కాదాయని విలపించుచు నోదార్ప
జూచెను. సరిస్థితులు భావములు మారుట తోడనే పదముల
అర్థముకూడ మారిపోవును. బానిసత్వమునే వరించిన మనకు
నొకరిపనియే 'యుద్యోగము' గొప్పతనము నాగరికత మగ
తనము నైనది.

ఇచ్చకములాడి యబద్ధములు చెప్పి ఏ యెండకా గొడుగు
పట్టి మాటిమాటికి రింగుపిరాయించి రావణాస్వస్తి రాఘవా
స్వస్తి యనుదొంగ స్వస్తివాక్యములను చదువుచు నాలుగు

రాళ్లు నెను వేలి కొనువాడే యధికుడు. ఉద్యోగి గౌరవాన్ని సభాపూజ్యుడు.

జగద్గురువుగ దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారిచే పరిగణింపబడిన జిష్ణుక్ష్మమ్మార్తికారు రాజమహేంద్రవరములో నొక గొప్ప సభలో నుపన్యసించుచు 'నెలకు పదివేలజీతము తీసికొను పెద్ద 'యద్యోగి' మొదలు పదిహేను రూపాయినొకరు వరకు నందరు నొకరులేయని దాస్యము దాస్యమేయని యందులో స్వతంత్రత స్వేచ్ఛ యద్యోగము స్వప్రయత్నము సృజనశక్తి యుండనేరని 1929 ప్రాతములో ఎక్కాణించి సభుడు ఆసభలోనున్న యధికార పృందమంతయు కళవళ పడెను. ఇందనత్య మేమియులేదు.

“నేను చదివిన చమవంతయు నుద్యోగము కొరకు ఉద్యోగము పింఛనుకొరకు నా యీ పింఛను పోయినచో జీవితము పోయినట్లే” అని వీరుల జీవితములను స్వతంత్రభావములను జాతి సద్దీపింపజేయు తెనుగు గ్రంథములను చూచుటకు తాకుటకు నులిక్కిపడి బిక్కిమొగమువేసిన పెద్దయద్యోగస్థుని యద్యోగమును ఏమనివర్ణింపగలము?

జీవితమును కేవలము అణాలతోను పైసలతోను తూచుట న్యాయమా? కాదు. అదియొక అపూర్వావకాశము. అపూర్వ ప్రసాదము. మానవత్వమును పోనాడి ధనమును కొల్లగ సంపాదించవచ్చును. కాని మానవజీవిత మంత తేలికగ లభ

మగు వస్తువుకాదే. పోయినధనము నాజ్ఞించు కొనవచ్చును. కాని గడచిన దినము తిరిగిరాదుకదా!

మానవసంపద యనుదాని కర్థమే యీ రోజులలో వ్యత్యస్తమై నీచార్థమే స్రవారములో నున్నది. ఎకరములు గాదులు సౌధములు కారులు బ్యాంకునోటులు మానవపరమా వధి చివరకు అదియే మానవజీవితముగ మారిపోయినది. మన నిజసంపద యగు భావసౌందర్యము స్వతంత్రయత్నము న్యాయము ధర్మము పరోపకారము జీవితోల్లాసము, బుద్ధిబల ఉత్సాహబల సమృద్ధి అన్యజమగు మేలుసేత కృతఘ్నతవా టింపమి జ్ఞానసముపార్జన మొలను మన మాతాపితృదేవతలను పోషించిన దేశమును నేవించుట చతుర్విధ పురుషార్థములను అనగా ధర్మ, అర్థ, కామ, మోక్షములను సాధించు యత్నమే నిజమైన యుద్యోగము—అని పెద్దలుసర్వచించిరి. ఈ మానవ సంపద యీ జీవిత సంపద వెండి బంగారములకంటె పొన్న కర్రలకంటె నందిమాగధుల స్తోత్రములకంటె గొప్పది.

డబ్బు చెలామణి తాత్కాలిక వ్యాపారము. జేబులు కాళీ యగుట తోడనే మనిషి జేలిక యగుచున్నాడు. ఆర్థికసంపద యెంత వాంఛనీయమైనను అంతకంటె గుణసంపద గణనాతీత మైనది. అది మానవుని యెన్నడును ఏడకపోగా యతనిని సదా నేవించుచుండును. రాణాప్రతాపసింహుడు, పృథ్వీరాజు, శివాజీ, లక్ష్మీబాయి, రుద్రమ మల్లమాదిమానధనులను లక్ష్మీ

వరించి విడిచిపెట్టినను వారి మానధనము అచ్యుతార్కము నిలచియే యుండును.

కృషియే మానవోన్నతి యని ప్రయత్నము, పౌరుషము మానవధనమని గుణము మానవుని నిజసంపద యని సుహృత్కుల జీవితములు చాటుచున్నవి కాంక్షింప తన మహదాశ యము చేతను అనిరథ క్షాకలాపము చేతను దీనినే ప్రవర్ణించుచున్నాడు. పశ్యతియంతయు సినత్యమునే చాటుచున్నది. అమృత మొదలు బ్రహ్మాండము వరకు చీమ మొదలు ససుస్త్ర జంతుజాలము క్షణము క్షణియింపకుండు నిరంతర పరిశ్రమ చేయుచు వృద్ధిజెందుచున్నవి. పరిశ్రమయే వృద్ధి పరిశ్రమింపక పోవుటే నాశము.

గ్రహ తారకములు కూడి నిరంతరము పరిశ్రమించుచునే యున్నవి. ఏగ్రహము పనిచేయక పోయినను యీజగము జగమే కాదు. అప్పుడంతయు సంధికారమే యగును. గచ్ఛతి యనగా నడచునది కనుకనే యిది జగమనబడు చున్నది. నడవజాలనిది జగమేకాదు.

ఇక మనముచేయు కృషి యెల్లప్పుడు మనస్ఫూర్తిగ నుల్లాసయుతముగ లీలాససున్నితముగ నుండవలెను. “మనము హృదయపూర్వకముగ చేయజాలని యేకర్మకొరకు సృష్టింప బడలేదు.” అని రస్కిన్ మహాశయుడు వచించినాడు. హృదయ పూర్వకముగ చేయని శుష్కకర్మలో రసముండనేరదు. రసము

లేనిచోట ఆనందముండదు. ఆనందముతో చేయనికర్మ ఫలవం
తము శక్తివంతము కాజాలదు. కృషి చేయుటలోనే యానంద
మున్నది. హేయమైనదని కష్టమైనదని మనమొకపనిని నిరస
నగచూడవచ్చును. కాని దానినేమనము నడుముబిగించి ప్రారం
భింతుమేని మన మనస్సులలో నొక వింత యానందము ఉల్లా
సము కలుగుచుండును. ప్రారంభింపక పూర్వమున్న సంశయ
ములు నైరాశ్యము విచారము మొదలగు దోషశృగాల
ములు తమతమ బారియలలోనికి పారిపోవును. కష్టమనుకొనిన
పని తేలికయగును. కృషిచేసినకొలది నీవు వృద్ధిచెందుదువు
“కృషిలో నాస్తి దుర్భిక్షం” కృషి యున్నచోట దుర్భిక్ష
ముండనేరదు.

దీనినే మహాత్ము డెలుగెత్తి చాటుచు నలువదికోట్ల భార
తీయులు నదీనదములు సమస్త ఖనిజ సంపద యితర ప్రకృతి
సంపదగల మన మితరులను దేవురించి బ్రతుక నక్కర లేదని
నిష్కర్షగా చెప్పినను నడమంత్రపు ఆర్థికపదజాల వ్యామో
హితులకీ వాక్యములు చెవిటివానిముందు శంఖాదినట్లున్నది.

ఆధినికులలో గొప్ప ఆర్థికవేత్త యగు జాన్ స్టూవర్టుమిల్లు
చెప్పినవాక్యములు గమనార్హములు. “ప్రపంచములో ననేకమత
ములు, జాతులు, భాషలు, ఆచారములు, సాంప్రదాయములు,
నీతులు కలవు. కాని యీమతములు భాషలు యిత్యాదులతో
సంబంధములేక స్వతంత్రముగను, సనాతనముగను నిలిచివచ్చుచు

జీవితమునకు నబంధించినది, ప్రాణికోటి నంతను మేళవింప చేయునది, సరళమైనది యగు ప్రాచండ శాసనమొక్కటే కలదు. నీ సామ్యములను బాహ్యపరిస్థితులను చక్కగ విలోకించి నీవు పొందగలిగిన యత్యున్నతసిద్ధి పొందువరకు నవిరళ యుద్యోగము చేయుటొక్కటే శరణ్యము.

కృషి చేయుట నీ ప్రకృతి ధర్మము. కృషికి కృషియే ఫలితము. తక్కిన ఫలితములు వాటంతటవియే ప్రాప్తించును. కనుక నీవు యెన్నడు కృషినివీడరాదు. అట్లునీవువిడుచుటకును సాధ్యము కాదని యది దురాగ్రహ మగునేకాని సత్యభాష కాబాలదని దానివలన నీ శరీరాయాత్రకూడ సుఖముగ జరుగజాలదని భగవద్గీతాచార్యుడు నిష్కర్షిగ వచించినాడు. ప్రఖ్యాతకవి యగు ఎమ్మెస్సెస్ “ముందు పనిజేసి తరువాత మాట్లాడుము. దాని ఫలితమును నీవెన్నడు తప్పించుకొన జాలవు. నీపనులలో నాలస్య మెన్నటికిని పనికిరాదు. “ఆలస్య మమృతం విషం” ఆలసించినచో నమృతము కూడ విషమేయగును. చావు క్రతుకుల మధ్యనంతరు వెంతకలదో నీ వెరుగవా? ఒక్కక్షణము. క్షణము పూర్వము జీవించుచున్నాడు. మరు క్షణములో చని పోవుచున్నాడు.

మూడు చేపల కథ నుననుందర మెరిగినదే. దీర్ఘదర్శి ప్రాప్త కాలజ్ఞుడు దీర్ఘసూత్రుడు అను మూడు చేప లొక మడుగులో నివసించుచుండెడివి. వేనవిప్రభావముచేత నామడుగు యింకిపోవ

నారంభించెను. ముందుగనే మేల్కొంచిన దీర్ఘదర్శి మరియొక ప్రవాహమునకు సురక్షితముగ చేరుకొనెను. అతని సలహా వినక వచ్చిన తరువాతనే చూచుకొన వచ్చునని యూరకున్న ప్రాప్తకాలజ్ఞుడు ఆలోచించుచు కాలయాపన చేసిన దీర్ఘ నూత్రుడు భంగపడిరి.

ఉమాదేవికి శివుడొక సారి యిట్లుపదేశించెను.

ఎల్లి నేయు పనులు

నేడ యింతి మాపొసర్పుపని చేప చేయుట నామతంబు.

ప్రతిరాత్రి నిద్రించుటకు పూర్వము “నేను నేవేమిచేతిని? అది నన్నెచ్చటకు గొంపోవును?” అని నిన్ను నీవు ప్రశ్నించుకొనుము. అని యొకమహానీయుడు అభ్యుదయ మార్గమును తనమిత్రులకు బోధించినాడు. మనఃపూర్వకముగ తన ధర్మమును నెరవేర్చనట్లు తలచిన రోజున నొకయుష్ణ యస్వస్థతచే బాధపడెడి వాడట. నీ ధర్మనిర్వహణమందే నీ శరీర మానసిక సౌభాగ్యము సదా సంరక్షింప జడుచుండును. నీ సరములు నీనాడులు నీయవయవములు నీబుద్ధి నీగుణ గణములు నీసత్త్వాణదక్షత నీక్రియాశాలము—ఇదియది యననేల మానవుని పరిపూర్ణ స్థితికి తీసికొనిపోవు సమస్తము ధర్మనిర్వహణము ద్వారా జరుగవలెను. దీనికింకొక మార్గములేదు.

నీ సంతతికి నీవేమి దానము చేయవలెను? లక్షలా? ఎకరములా? సౌధములా? నీ కడుపు కట్టుకొని నానా యిడుమలు

పడి నీవట్లు చేతువు. మంచిదే ! కానికీవు నీజీవితములో పొందినశిక్షను గడించుటలో నీకున్న చాకచక్యమును నీయోర్పును బుద్ధిపాటవమును వినయవివేకములను నీ నేర్పరి శనమును అతనికి బడలీ చేయగలవా ? వీనినిసాధింప నవసరములేని స్థితి నీవతనికి కల్పించితివి. సోమరిశనమునకు విషయలోలతికు రోగ భోగములకు కావలసిన యవకాశములను నీవే కల్పించితివి. జీవిత రంగస్థలమున పోరునలిపి సంపాదించు కొనవలసిన యనేక సుగుణముల కవకాశములే లేకుండ జేసితివి. ధనార్జనలో నీ కానందము కలిగినది. నీ వుబ్బికివి. రైక్కలు వచ్చినట్లునుభవించితివి. కాని యాధనమే నీకుమారుని మెడకు గుదిబండ యురి భయకారణము చివరకు మృత్యువుకూడ నగుచున్నదే. ఇట్టి విషమ పరిణామము రాకుండ నీవు చేయగలవా ?

“పరిశ్రమయే ప్రకృతి నియమించిన నై ద్యుడు” అని యొక గొప్ప గ్రీకు దేశపు నైద్యుడు చాటెను. అనేక సామాన్య రోగములు నీవు కార్యనిగున్నుడ నై నపుడు పలాయన సుగుచుండుట నీయనుభవములో లేదా? ఇది యథార్థవాక్యము. రోగములను గురించి చింతించుటకు విలపించుటకు తగిన తావీయకుండుటే వానికి తగిన విసుగును. నీ వాదరించినపుడే రోగములు నీపై బడుచున్నవి. పనిచేయునపు డాకలిదప్పలు కూడ మరచి పోవుచుండుమే. పనిచేయనివాడు పనిచేయని వానికి ఆకలియే మిగులు చుండును. పని శరీరమును మరపించును. పనిచేయువానికి కాలముకూడ లొంగిపోవును. పనిచేయని

వాని కాలము గడవదు. “సోమరి మెదడు సైతానురంగ స్థలము” సోమరితనమును మించిన విషమున పనిని మించి, యన్యుతము వేరుగ లేవు.

ఎప్పుడు ప్రవహించు ఏరు నిర్మల నలిలములతో సదాప్రవహించుచునే యుండును. చలనములేని గుంట రోగభూయిష్టమై పుచ్చిపురుగు లోడుచుండును. పనిచేయువాడు నదివలె చిరం జీవియై యుండును. “ప్రజలను యజ్ఞములతోసహా సృష్టింది వీనిద్వారా మీరు వృద్ధిపొందుకు ఇవియే మీ యిష్టములను కురిపించు కామధేనువులు” యని సృష్టినిర్మాణము జరిగినట్లు గీత స్పష్టము చేయుచున్నది. కర్మయే సృష్టిరహస్యము.

పురుషప్రయత్నముచే సాధింపబడజాలని శుభమేదియలోక ములోనికి చేకూరజూడు. నీయునికికి నీనమ స్తమునకు నీవేవిధా తవు, నిన్ను కాదని నీగతిని నిర్ణయించువా డింకొకడు లేడనియే కర్మ సిద్ధాంతము చెప్పుచున్నది. ఈసిద్ధాంతమున కింకొక యర్థముచెప్పట వ్యర్థవాదము. జర్మనీదేశ విధాతలలో నొకడగు బిస్మార్క్ చనిపోవుటకు ముంద్రికప దేశించెను. “పని! పని! పనిలేని జీవితము శూన్యము నిష్ప్రయోజనము దుఃఖభాజకము. పనిచేయనివాడు సుఖము ననుభవింప జాలడు. జీవితరంగము నధిష్టించ నున్న యువకునకు నే నొక్కమాటలో కాదు— మూడుసార్లు పని. పని. పని. యని చెప్పెదను.” ఇది ప్రతి వానికి నందుబాటులో నుండునది, సరళముగ చెప్పదగినది. సుఖావహముగు నదియగు జీవితశాసన మనియతడు చెప్పెను.

కార్తైక్ మహాశయము కర్మనుగురించి యీ విధముగ చెప్పెను.

కృషి సదాపవిత్రమైనది. ఉదారమైనది. పరిపూర్ణత కది మూలము. పనిచేయుచే ఎవడును దేనిని సాధింపజాలడు. పూర్ణుడు కాజాలడు. పనిమానవుని నిర్వీర్య మొనరించు దుష్ట విషసంపర్కముల నన్నిటిని నశింపజేయు పవిత్రాగ్ని. కర్మ మానవుని సులిమివేయు దుఃఖములకు, రోగములకు మహా దాషధము. పనిలో నొకవిధముగు నిత్య పవిత్రత కలదు. గొప్పతనము కలదు. మానవుడెంత యజ్ఞాని యైనను, పామరు డైనను, నిజధర్మము మరచిన వాడైనను, శ్రద్ధ, నిజాయితీ కల్గి పనిచేయుచో ధన్యుడేయగును. సోమరితన మొక్కట నిరాశ క్షేకైక కారణము.”

అవ్యాజముగచేయు పనియంతయు పవిత్రమైనదే. యధార్థ కృషియంతయు అదికేవలము శారీరకమైనను చేతివనియైనను దానిలోనొక దివ్యత్వము కలదు. ప్రపంచమంత నైశాల్కము గల యీకర్మకు స్వర్గమే శిఖించుగుచున్నది. కర్మయే ఈశ్వరారాధన. ఈకర్మను చక్కగగ్రహించిన వానికి భవిష్యత్ కలహస్య మంతయు కరతలామలక మగుననుటలో ఆశ్చర్య మేమున్నది? ఇది తక్కినయన్ని దేవతలను తనలో నిముస్సుకొనిన పరా దేవత”

“ఈలోకముగో నేనిద్దరినే మాననీయులుగ పరిగణింతును. మూడవవాడు లేడు. ఇందు పనిముట్టులతోను, ఇతర పరికర

ములతోను భూమిదున్ని పండించి ప్రకృతిని జయించి దానిని మానవపరము చేయుకృషీవలుడు ప్రపథముడు. కష్టించువాస్త్రమును నేనారాధింతును. ఇంతకంటె మిన్నగ నేనారాధించువాడు మరియొకడుగలడు. పరమార్థము కొర కాధ్యాత్మికముగ—అనగా శరీరమును నిలుపు అన్నముకొరకు గాక—జీవనాపథముకొరకు పాటుపడువానిని నేను భజింతును. బీదలు, సామాన్యులు, తక్కుంగలజనులు మనయన్నముకొరకు పాటుపడుచుండ ఘనులు, తేజోవంతులునగువారు తమకొరకు, మనయందరికొరకు జ్ఞానమును, స్వాతంత్ర్యమును, సమృతత్వమును శుద్రమైన మార్గమును సాధించుటకు పాటుపడ నక్కరలేదా? ఈయభయలను నేనారాధింతును. తక్కిన దంతయు పొల్లుజీవితము. సారమునెరుగని జీవితము.”

ప్రతిపనిని తన రుచికభిమతముగనుండునట్లు మార్పుకొనగలవాడే వివేకవంతుడు. ఏపనియు గర్హ్యముకాదు. ఈప్రపంచములో సమస్తము పైకి మజ్జివిత్రనమువలెను, ఆవగింజవలెను కాన్పించినను తన గర్హములో నంగికెగయు వటవృక్షమును దాచి యుంచుకొనును. దీని గ్రహించి ప్రతిపనికి గొప్పతనమును ప్రసాదింపగలవాడే వివేకవంతుడగును.” చుహాత్ముని చేతిలో చమారీపని, పాకీపని, మొదలగు సమస్తములకు పవిత్రతయే ఘటిల్లెను. పనిలో పవిత్రతను చూడలేకపోవుట మనబుద్ధి జాడ్యముగాని నై సర్గికదోష మేవనిలోను లేదు.

పాదుపు

....00000

ఊడలు వేళ్లు కొమ్మలు లెక్కింపసాధ్యముకాని యాకులు
ఫలపుష్పములు కలిగి యనేకజీవరాసుల కాశ్రయమగు మట్టి
వృక్ష మెక్కడ ? నలునువలె కనపడ నట్లుండు దాని బీజ
మెక్కడ. కనురెప్పపాటు కాల మెక్కడ యట్టికోటుల
కనురెప్పపాటుల గుణకారమే యైన యనంతకాలవాహిని
యెచ్చట ? కుశాగ్రమున మెరమెరలాడు బిందువెక్కడ ? అట్టి
బిందువుల బిందువైన సింధువెక్కడ ? చిన్నవస్తువులే పెద్దవస్తు
వులకు కారణమగుట పెద్దవస్తువులేయగుట సర్వత్ర కాననగు
చున్నది. 'అ-దృష్ట' అనగా నబడని 'బీజమే' దృష్టవృక్షము
లగుచుంట ప్రకృతిధర్మము.

చిన్నవికదాయని మనము వేనిని యలక్ష్యముచేయకూడదు.
చలిచీనులే పెద్దపామును చంపివేయుటకు సన్నముగుచున్నవి.
చిరుచేపయే తిమి తిమింగలము నగుచున్నది. రేణువులే కొండ
లగుచున్నవి.

'అ-దృష్టము' అనగా కన్పించనిది. అనిమనము పిల్చుదాని
కణమేమి ? అది దానింతటది యూజీవమనది యనుకొనుట
వద్దై నమో పైనుండి కురిపించునది యనుకొనుట పొరపాటు.
అదియథాత్తుగ అప్రయత్నముగ లభించుదియు కాదు. దాని
బీజము మనకు స్పష్టముగ దృగ్గోచరముకాకపోవచ్చును. మట్టి

విత్తినమువలె నది యుండవచ్చును. “పెందలకడనే లేచువాడు చెమటూడ్చి పనిచేయువాడు యింగితజ్ఞానము కలవాడు సంపాదించిన దానిని పొదుపు చేయువాడు సరళజీవి నిర్దుష్టమైన నిజాయితీకలవాడు దురదృష్టమునుగురించి విలపించుటను నేనెన్నడును చూడలేదు. అవివేకులు కలలుగను దురదృష్టము మంచినడత, మంచీయలవాటులు మొక్కవోని పరిశ్రమ కలదుర్గములను చేదించజాలదు.” అనిఎడిన్స్ కవి వచించెను.

పొదుపే యదృష్టబీజము. పొదుపులేనిచోట నెట్టియదృష్టము పట్టదు. పట్టినను నిలువదు. ‘పడుచుకాపురము చితుకులమంట’ యనునట్లుండుచో నది యెంతకాలము నిలుచును? ఒకడు పందలువేలు సంపాదించవచ్చును. అతడంత మాత్రముచే నదృష్టవంతు డగుచున్నాడా? లేదు. డాక్టరున్నేహితుడొకడు పందలకొలది సంపాదించెడివాడు. కాని పందెమువేసినట్లశుడు దాని నంతను ఖర్చుచేయుచు నెలతిగుగు సరికికాళి. సంవత్సరమునకు ప్రామిసరీనోటు, మూడేండ్లకు తనఖా, చివర కొక దశలోనే యతనిదశ మారిపోయి ఋణాభాధతో తల నెరసిపోవుట జరిగెను. ఒకన్నేహితుడు వర్తకము జోరుగా సాగించి వేసకువేలు గడించి మేడలు మిద్దెలు నూటులు కారులు మొదలగునవి ధనాయించి యొక్క నెలుగు వెగిరి యేబదిసంవత్సరములు నెమిందుగురు పిల్లలు కలిగిననాటికి సర్వముఅమ్మకొని చేతిపై సలేక దిగాలుపడి కూర్చుండను. తన సంపాదనతోపాటే పొదుపుకూడ నలవర్చుకొనుచు

రోజుకు నెలకు సంవత్సరమునకు 'ఇంత' యని యెంతోకొంత మిగుల్చునలవాటే చివర కదృష్టమగుచుండును. దీనివలన న్యాయమైన సౌఖ్యములలో తగ్గించుకొన వలసినది పోగొట్టుకొన వలసినది యంకిగానుండదు. అనవసరఖర్చు దూబరా ఖర్చు తనకేయవకీర్తిని జాడ్యమును సిగ్గును తెప్పించుకొనిన చాలును.

ఆయమునెరిగి వ్యయముచేయుము : 'నీగుడ్డనుబట్టి కోటు కత్తిరించుకొనుము.' అను సామెత కలదు. నీ ఆదాయములో నేకొద్దయంశమో మిగుల్చునలవాటు చేసికొనినచో నదియే పెద్ద మొత్త మగుచుండును. పావలా సంపాదించువాడు ఆరు పైసలుచొప్పున మిగిల్చినచో సంవత్సరమునకు పన్నెండు రూపాయలగుచున్నది. నీసంపాదనలో పదవవంతు మిగిల్చినచో పదియేండ్లలో నది యెంతయగునో లెక్కవేసి నీకునీవే చూచుకొనుము. ఇది సహజము కాదందువా? వర్షకాలము వచ్చునని చీమలు కూడ బెట్టుకొనుటలేదా? తలదాచుకొనుటకని పక్షులు గూండ్లుకట్టుకొనుటలేదా? ప్రకృతియే బోధించుపాఠములను నీవు నేర్వనక్కరలేదా?

డబ్బుకొరకై డబ్బును కుప్పలు పెట్టకూడదు కాని యిట్టి పాదుపులో తప్పేమియులేదు. పైగాయిది నీధర్మము. నీయెడల నీకుటుంబము నెడల నీవు నిర్వహింపవలసిన వ్రధమధర్మము. తగినవయసులో నార్జనకాలములో నిట్లుచేయక పోయినచో

‘నింతబ్రతుకబ్రతికి యింటివెనుకచచ్చె’ నన్నసామెతవలె గడన పరుడై యుండియు కాలము చెల్లినతరువాత తనకొరకు తన కుటుంబముకొరకు నొరుల నాశ్రయించుటకంటె ప్రేమము వేరొందులేదు. నీసంతాపమును నీగౌరవమును నీయునికిని నిల బెట్టుకొనుటకే పొదుపు చాలివసరము. ఆర్థికముగా నెన్నడు నొరులమీద నాధారపడని వాడే ధన్యుడు; “నేనెవరికినొక్కపై న యైన నిష్ఠనక్కరలేదు. నేను రాజువలె చనిపోవు చున్నాను;” అనియొకడు మృతిచెందుచు పలికి హాయిగ ప్రాణములు విడిచెనట

ఋణము బానిసత్వము. అదిమానవుని స్వాతంత్ర్యమును కళను ఉత్సాహమును గుణగుణములనుకూడ హరించివేయును. కనుక నే ‘చేయిచావువానికి, అణాబిళ్ళలమీద సంతకములుచేయు వానికి, గౌరవమగ్యుడలు పరువుప్రతిష్ఠలు నిలువవు. అట్టివాడు నిశ్చయముగా నిర్మోగమాటముగ నిశ్చింతగా నడువజాలడు. నిద్రింపజాలడు. “ఈజీవిశిక్షములో మనకు కలుపుగా నుండున వనేకములు కలవు. ఆ లి చలి చుపిరితనము కష్టించుట ద్వేషము అనుమానము అ హేతు నింద మొదలగునవెన్నియో కలవు. కాని ఋణము యీయిన్నిటికంటె నెన్నియోరెట్లు హేయమైనది. ఎన్నడు ఋణములపాలుకాకుము. నీకు వార మున కేబది రూపాయి మాత్రమే సమకూరునేని వానితోనే వచ్చు రసపర్కములను కొని తినుము. ఎవనికినో మాడయైనను బాకీపడకుము” అనియొకొండీ తనకుమారునకు సలహాచెప్పి మరణించెనట. ఋణప్రభావమును గురించి యంతకంటె వేరుగ

చెప్ప వలయునా? నాన్నేహితుని తండ్రియొకడు ముప్పదివేలు ఋణముచేసి 'ఋణమో, ఋణమో' యని కళవళ పడుచు ప్రాణములు విడిచిపెట్టెను, 'పైసలను ఖర్చుపెట్టునపుడు నీవు జాగ్రత వహింతువేని పానులు వాటంతటవియో జాగ్రత్తపడును' అను సామెత కలదు.

'దారిద్ర్యము తలుపు తట్టగానే ప్రేమ గవాక్షమునుండి పలాయనమగును, కట్టుకున్న భార్యబిడ్డలుకూడ గుడ్డెట్టజేతురు. చెయ్యివెండగానే కప్పలు మాయమగుచున్నవి. చెట్టు యెండి పోవుట తోడనే యొక్కపిట్ట యైనను నిలుచుటలేదు. సచ్చగా నున్నపుడే పదియిది నిన్ను పలుకరింతురు. ఆపదను తప్పిన యెడల నిన్ను పలుకరించువారెవరు? దారిద్ర్యము నన్ని విధముల నెదుర్కొనవలసినదే. గృహస్థు ధర్మవిరుద్ధముకాని మార్గాలద్వారా ధనము సంపాదించి బంధుమిత్ర అతిథి యభ్యాసములను సంకోషపెట్టవలెనని సోమరిగా నుండగా నని వివేకాశంకురం 'కర్మయోగము' అను గ్రంథములో చాటినాడు.

ధనముకొరకే ధనమెట్లు పనికిరానో దరిద్రముకొరకే దరిద్రమును వరింపనవసరములేదు. విచ్ఛిన్నముగ సన్యాసము స్వీకరించినవారి సంగతివేరు. అదియొక ప్రత్యేకతరగతి. తక్కిన గృహస్థులందరు తమగౌరవ స్వాతంత్ర్యములు నిలబెట్టుకొనుటకు నెట్టి పరిస్థితులలోను హైన్యము ననుభవించు కుండగలంతులకు తమ

శక్తికొలిది యజ్ఞంచుచు పొదుపుచేసికొనుచు జీవింపవలెను. దక్షత కొన్నిసుగుణములు చేతనేదియో యొకపనితనము పరిశ్రమ యేకాగ్రత కలవాడు గాని గడింపజాలడు. ఐశ్వర్యము కేవల సంపాదనలోనే గాక పొదుపు చేసికొనుటలోనే కలదు.

డబ్బేపాననమని డబ్బేపరమావధియనిడబ్బుకొర కేకకున్ది పనియైఁ చేయవచ్చునని డబ్బు నిలువచేయువాడే సుఖవంతు డగునని బావించుటమాత్రము పొరపాటు.

“ఎంశయన్నను చాలనివారే దరిదులు. ఇట్టి నిత్యదరిదులను నునముచూచుచునే యుందుము. వీరి ‘కడుపలు ఖండనల్లి మడుగుల.’ అని నిండుటయనునది యెరుగవు. కాపలాకాయుట నొల్లుట వివంతు. దానియనుభవము మరియొకరివంతు. నిజమున కున్నదానితో తృప్తిపడువారు (అదికొద్దియేయైనను) దరిదులుకారు. ధనమేనమస్తము అని సామాన్యముగ ననుకొను మాట పొరపాటు.” అనియొక జీవిత రహస్యవేత్త నుడివినాడు.

నేనొక స్నేహితుని యెరుగుదును. అతని తండ్రి లక్షలాక్షించినాడు. అర్జించుటలో కుడియెడమ లేకుండ దౌర్భాగ్యపు పనులన్నియో చేసినాడు. ఈకుమారుడును తత్తుల్యుడేయై తండ్రి వరపడిలోనే నడచి మరింత గడించి యుబ్బినాడు. నడివయసులోనే యితనికి తగనివ్యాధి యొకటి న్నగటుంచి యితడెంతయో డబ్బు ఖర్చుపెట్టెను.

“ఒరే! ఈడబ్బు పాపిష్టి డబ్బురాబాబు! ఒకరూపాయి ఖర్చుపెట్ట వలసినచోట పదియైనను ఖర్చుపెట్టి దీనిని విడుదల చేసినచో నేను బ్రతుకుదునేమో” అని కుర్లుగుమ్మడికాయవలె నున్న యారోగి విలపించి విలపించి యెంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టినను చివర కతని ప్రాణిపక్షి ఆస్పత్రిలో నెగిరిపోయెను.

“ఎంత ధనవంతు డై నను ఆరోగ్యముగ నుండవలెనన్న బీదవాడు జీవించునట్లే జీవింపవలెను.” అని మరియొక జీవిత వేత్త నిష్కర్షగా చెప్పినాడు. ‘లక్ష్యాధికారియైనను లవణ మున్నమె కాని వెడింబంగాంబు కుడువబోడు.’ అని మన వేమనయోగి చెప్పలేదా? ధనమున్నంత మాత్రముచేత గృహ శా.తి చక్కనిబుద్ధి నిర్దుష్టమైన యారోగ్యము మిత్రగణము చేకూరుటలేదు. “టి. జి. దేశపురాజు అమితధనవంతుడు. కాని యతని నొక్కడును ప్రేమింపకుండెను. పైకీ యనునతడు తుదాభిధాత చనిపోయెను. నేటికీని ప్రజలతనికొరకు దుఃఖించు గునే యుందురు.” అని కన్యూషియన్ వ్రాసెను.

ప్రపంచములో నత్యంత సుఖవంతులు సుతృప్తులు నుత్త మోత్తములు చాలమంది బీదవారే. వద్దువర్తుకవి యతని సోదరి చాలకాల మతితక్కువతోనే కాలముగడపిరి. ఆకాల మతనిజీవితములో సతిముదావహ్యమైన కాలము. “హృద యమునుండి వెలువడు భావనంపదయే మానవుని యైశ్వర్యము.” అనిబర్మాదేశములో నొకసామెతకలదు. “రాజహర్ష్యము

లలో నివసించుచు గర్వపడదగినది ఆశ్చర్యపడ తగినది. యేమియు లేకుండుటకంటె భవ్యహర్షము లాశ్చర్యపడునట్లు, ఒకకుటీరములో జీవించుటే బహుశః యెక్కువసుఖప్రదమైనది” అని రస్కిన్ మహాశయుని వాక్యముకలదు. మనబమ్మెరపోత న్నయే దీనికి తార్కాణము. తనప్రభావముచే పోతన్న బంగరు తూగుటుయ్యలలో నూగిన శ్రీనాథకవిని యోడించెను.

“పొదుపు దానంతటదియే గొప్పయాదాయమునకు మూలము.” అని సెనికాకివి వచించెను. కొద్దియాజ్ఞనలనే చేయుచు దానిలోనే మిగుల్పుచు పెద్దసంపాద లయినవారి నెంతజిన్నో చూతుము. తనయాదాయమెంతయో చూచుకొనకుండ ఖర్చు చేసి ‘అదివారమునా డందలము సోమవారమునాడు జోలా’ యై నాశనములైన సంపాదము లెన్నియోకలవు. ఒడలెరుగకుండ చేయుఖర్చులో గుణమేమియు నుండజాలదు. పెద్దస్థి డరుగారికో సంబంధముచేసికొనుటయే గొప్పయనుకొని యొకయచూయిక బ్రాహ్మణు డా వినాహముతోనే తనకున్న సగుస్తము అమ్మకొని వారింటికే చేరవలసినవచ్చెను.

“పొదుపుపాటించు అలవాటు లేనివా డ ఏ యెంతదేవార్ద్ర బాధితుడగుచున్నాడు. పొదుపులేనిదే ధనసంతు డయిన వాడు లేడు. పొదుపు కలిగిదరిద్రముతో బాధపడువాడును లేడు.” అని జాన్సన్ కవి నుడివినాడు. పొదుపరితనము కొన్ని

నియమములకు నిగ్రహములకు దారిచూపును. మిగుల్బులల వాటు కలిగియుండుటయే యొకవిద్య. అది యితతసుగుణములను పోషించును. క్రమమును దోహదము చేయును. స్వార్థచింత సరికట్టును. దూరస్పృహ కలిగించును. మనసును విశాలపరచును.” అని మరియొక కవి యుద్ఘోషించెను.

శరీరములోనున్న పీర్షమును చిమ్మివేయుట యెట్టిదో ప్రమాణజ్ఞానము లేకుండ చేతనున్న పైకమును చిమ్మివేయుటయు నట్టిదే. ఇక ఋణముచేసి ఖర్చుచేయుట మరింతయధ్వాన్నమైనది. ఒకమాటు దీనిని అలవర్చుకొందుమేని యది మనలనిక సైతానువలె విడిచిపెట్టదు. ఇది ఋణముచేసి ఘృతము తాగుట అనుచుతములోనికి దింపును. ఋణము నిస్పృహకు కారిచూపును. నిస్పృహవలన మానవుడు నిస్తేజుడగును. నీరు కారిపోవును. ఋణముచేసినవాడు తాకికాక తనరాబోవు సంతతినికూడ తనఖా పెట్టుచున్నాడు. ఇదియొకవిధముగ సంఘమున కపకారమే యగుచున్నది. ఋణము దొరికితే యేనుగునైనను కట్టివేయువాడు జమిందారీలనైనను కొని వేయు స్నేహితుడొకడు కలడు. తన యాదాయముతోను ఖరు లోను ఈయనకు నిమిత్తములేదు. చివర కీయనకు ‘అత్త వారిచ్చిన యంటుమామిడితోట, తన తండ్రి సంపాదించిన బంగారమువంటి మాగాణిభూమి యమ్ముకొని పువ్వులమ్మిన చోటనే నిట్టె లమ్ముకొనవలసివచ్చెను.

పాదుపు ఒబ్బిడి సుఖమును హాయినిచేకూర్చును. పాదుపు
ఒకకళ యని చూచితిమి. పాదుపునెరిగినవాడు కాలమును
వృథచేయడు. దూబరాచేయు వ్యక్తికి కాలముయొక్క విలువ
తెలియదు. అతడు ధనముతోనే గాక కాలముతోకూడ
జూదమాడు వెంగలియగుచు నీర్వివిధ జూదములవలన తన
జీవిత శక్తులను దుమ్ముచేసికొనువా డగుచున్నాడు.

అంతర్వాణి

...000...

శ్లో. సతాంహి సందేహ పదేషు వస్తుషు

(ప్రమాణ మంత్రాకరణ ప్రవృత్తయః॥

‘సందేహ విషయములు తటస్థించినప్పుడు ధర్మాధర్మ నిర్ణయము కావలసినపుడు సత్యుపాధుల యంత్రాకరణమే ప్రమాణ వాక్యము’ అని కాళిదాస కవి శేఖరుడు వచించెను.

నీ నెనరి స్తోత్రచాతముల కొర కెదురుచూచుచుండవలెను ? ఎనరి మెస్సలు నీకు కావలెను ? నీ ఘనకార్యములను గురించి పత్రికలలో పెద్దత్తరములతో పడవలెనా ? బ్రతికి యుండగనే చనిపోయినట్లు పత్రికలకు వ్రాసికొని తననుగురించి ప్రజలెల్ల స్తుతింతురో చూడవలెనని యొకసోదరుడు పత్రికామృతిని యనుభవించెనట !

నిన్ను పొగడునట్టి గుంపును చేరదీసి వారికి డబ్బిచ్చి బిరుదు లిచ్చి పదవుల నానబెట్టి పొగడించుకొన వలెనా ? నిన్నింద్రుడు చంద్రుడు యని ముఖస్తుతిజేయువారు నీ వరోక్ష మందు వారేలు చెప్పుకొందురో చూడుము. నీ కపుడు నిజము తేటపడగలదు. “శుంభ దాంభికుడు పదవికోసము చేసినాడు. పొగ కేసి చేసినాడు. తెగులా ? ఇవ్వవలసిన ట్లిచ్చినాడు కాదు. గుడ్డుముగాడిద యొకటేనట ! లేకపోతే నాకింత నక్కవా ?

నేనేమి తక్కువవాడనా? ఇంతకు విడితాతగారి సామ్రాట్లైకుమార్లెట్లుగాడేకదా? పైగా ముద్దర గుద్దినాడట.” ఇట్టి మాటలే నీ వెనుక నీవిచ్చిన సొమ్ము లింకను జీర్ణము కాక మునుపే చెలరేగుచుండును.

నిన్ను భట్టువలె పొగడు కవులచే వద్దెములను కృతులను గొనవలెనా? ఫోటోలు తీయించుకొని పత్రికలకు నీవే పంపియవి పడువరకు శహతహ ాడుచుండవలెనా? డబ్బు నీవే యిచ్చుకొని నీ వేర జీవార్తీలు చేయించుకొనవలెనా? అన్నాతులగు వోటరులను మభ్యపెట్టి డబ్బు చిమ్మి వోట్లు కొని కొంపలలో నుండి పోనలెనని యదరించి బెదరించి గెలుపొంది జై యనిపించుకొన వలెనా? ఇది యంతయు నే కర్మలో చేరును? ఇది యూరకపోవునా. ఇది వంచన! ఈవంచన యెవరికి? నీకే! ఇది నిన్ను నీవే చేసికొను యాత్మవంచన. “తగునిది తగదని యెవలో విషవక పలికెడి” నీ యంతర్వాణి యంత రాత్న యంతఃప్రబోధము యొక్క మెచ్చికోలు ముందరయివి యన్నియు దిగగుడుపుకై నను పనికిరావు. చనిపోవుటకు ముందు ఔరంగజేబు చక్రవర్తి గావించిన నిలాపమును నీవు విని యుంటివి. అంతవరకు నాత్మవంచనజేసికొనిన యౌరంగజేబున కిక నది యసాధ్య మయ్యెను.

ఇతరుల దూషణ భూషణల స్వభావము గ్రహించితివి. పత్రికలు ప్రజలు నిన్నుగురించి చేయు దూషణ భూషణలచే

నీవు మురియ నక్కరలేదు. కృంగ నవనరమును లేదు. నిన్ను గురించి నీ యంతరాత్మ చెప్పు నిక్కమైన యభిప్రాయమే నీకు నిజమైన కొలబద్ద. నీ వృద్ధి త్రైత్యమున నది సూచించుచునే యుండును. తప్పు చేయవలదని యది యెల్లప్పుడు వారించుచునే యుండును. ఒప్పు చేయుమని నిన్నత్యంతము హెచ్చరించుచుండును. తప్పుచేసి నపుడు మందలించును. ఒప్పు చేసితివేని నిన్నా శీర్షదించును. ఇదెన్నడు నిద్రింపదు. ఇది జీతబత్తైముల నడుగక యెల్లపుడు నీ సేమము గోరుచునే యుండును. నీ సేవ చేయుచుండును. పార్లమెంటరీ చర్యలలో సభ్యులను మేల్కొల్పులుపు 'నిప్పు'ల వలె నీసేవ చేయుచుండును. ఇది నిన్ను మత్తునుండి, ప్రమాదములనుండి మేల్కొల్పు కొరడా. తప్పు చేయకుండ ప్రేరేపించును. చేసిన తర్వాత మందలించి మరి యొకసారి యాత్రోపను పోకుండ హెచ్చరించును. ఇంకొక చికిత్స, పత్రికలు పొగడుచుండును. కవులు యింద్రుడు చంద్రుడు అని యెలుగెత్తి యేనుగుల నెక్కించుచుందురు. వేదికలమీద గద్దెల నలంకరించి చందనాది సత్కారముల నొందుచుందురు. గండభేరుండంచుల పంచలు, సెల్లాలు తీవిగ నెగురుచుండును. ఇంతలో సంతరాత్మ "నీవు వలనకుకవు నీవు దొంగవు స్త్రీధ గపహరివి. ఎదరి నెత్తునో కొట్టి యాత్తి భార్యపేర వేసికొనిన వాడవు. లక్షలు లంచముపట్టి వీరిపేర వారిపేర దానిని దాచినవాడవు—అని లోపల కొట్టుచుండును. హృదయము తటతట కొట్టుకొనుచు దొంగనోటులు అధర్మ

వడ్డీలు కూటసాక్ష్యములు పిచ్చకుంచములు నమ్మినవారి
యాస్తుల నపహరించుట మొదలగు జనకంటక కార్యపిశాచ
ములు వేయి నాలుకలతో నీపై సాక్ష్య మిచ్చుచుండును.

షేక్ స్పియరు ఆంగ్ల కవిసార్యభాముడు. అతడు మానవ
చైద్యములను చిత్రించుచు నెన్నియో నాటకములను వ్రాసెను.
అందు మూడవ రిచర్డురాజు నాటక మొకటి: అతడు వృత్త్య
శయ్యమీద నుండగా అతనిచే చంపబడిన యన్నదమ్ములు,
భార్యలు, రాజులు, ప్రజలు మొదలగువారి దయ్యములన్నియు
నొకటి తర్వాత నొకటి యెదుటకు వచ్చి యతడు చేసిన
రాక్షసకృత్యముల నన్నింటిని పేరుపేరున యెత్తి చెప్పుచుండ
పూర్వపు స్తోత్రపాఠకులు, వందిమాగధులు, పండితబ్రాహ్మణులు,
శాసనసభ్యులు, దొంగమంత్రులు నతని మనస్తాపోపశమనంబు
చేయజాలరైరి.

బీదజన కుభిరచాన జనిక ధనము నీకు సుఖము నిచ్చు
ననుకొనెదవు! ఇది జయ మనుకొనెదవు. దీనికై ప్రజల స్తుతి
పొందెదవు. సమయము వచ్చినపు డివియే సాక్ష్యమిచ్చి
నీ బండ్లము బయటపెట్టును. మానవునకు తన యంతరాత్మ
ప్రసాదింపని శాంతి, యది యామోదింపని కృత్యమును మఱి
పింపగల రసాయనాదులు నింతవరకు కనుగొనబడ లేదు. ఇక
ముందును కనుగొనబడజాలవు.

అంబరీషుని యవమానింప జూచిన దూర్వాసు డేలోక మునకు బోయినను విష్ణుచక్ర మతనిని వెంటాడి విడువ దయ్యెను. నీ నెందుబోయినను యెందుడాగినను, నెంతటి యనన్యసామాన్యశక్తి సంపాదించి లోకము నెదిరింపగల్గినను నీ యంతరాత్మ మాత్రము నిన్ను వెన్నంటుచునే యుండును. నీ యంతరాత్మయే నిన్ను వెంటాడు విష్ణుచక్రము.

కనుక యంతరాత్మను కనుగొని యాదరించువాడే ధన్యుడు. అది నునకు పరమ మిత్రము. దాని నూచనలను మనమెన్నడు జవదాటరాదు. అది కూడదని చెప్పు పని చేయరాదు. మందలింపు వచ్చినపు డాగి నే నేమి చేయబోతిని? ఎక్కడకు బోవుచున్నాను? దాని ఫలిత మేమి? అని నిన్ను నీవు ప్రశ్నించుకొన వలెను. తప్పలేనిదే మందలింపు రాదు. వచ్చిన తర్వాత నాలసింపక నీవు దిద్దుకొన వలెను. ఇట్టి సందర్భములో రాజీ, చూచీచూడకుండ బోవుట పనికిరాదు. ఇనుము కాగినపుడే నమ్మెటవ్రేటు పడవలెను. అది చల్లబడిన తర్వాత కార్యము మించిపోవును.

నావికుడు నముద్ర మధ్యమున యోడ నడపుచుండును. దిగ్దర్శన యంత్రము దిక్కులను తప్పక చూపుచుండును. గొప్ప తుపాను చెలరేగుచుండును. దిగ్దర్శిని చూపు దిక్కు నాదరింపక నావికుడు ముల్లును బలవంతముగ తన యిచ్చవచ్చినట్లు తిప్పచూచును. దాని వలన యోడ పర్వతములకు, తిప్పలకు:

కొట్టుకొని పగులుట మానునా ? తమ యంతర్వాణిని, యంత రాత్నను, యాదరింపక జీవిత సముద్రమున భంగపడిన వారెందరులేరు ?” అని మార్జెన్ వేత్త ప్రశ్నించుచున్నాడు.

అంతరాత్మయొక్క ఆమోదమును బడయుటకు నిజాయితీ. సత్యము ధర్మము న్యాయమునగు జీవితము గడువవలెను. గిట్టునగలను బంగారు వస్తువులని యమ్మవచ్చును. గజముబద్దలను వీశైరాశ్వను తబ్బిబ్బు చేయవచ్చును. పనిచేయకుండ పనిచేయు చున్నట్లు నటించవచ్చును. కాని నీయంతరాత్మను జోకొట్టిన గాని నీవట్లు చేయజాలవు. ప్రాణములేని శరీరము అంతరాత్మను పోగొట్టుకొనిన ప్రాణి నిర్ధికము.

శ్లో. ఏకోహ మస్మీతిచ మన్యసే యది త్వం
సహృచ్చయం వేత్తి మునిం పురాణం
యో వేదితా శర్మణః పాపః స్య
తస్యాన్తి కే త్వం వృజినంకరోషి. ||

“ నేనొక్కడనే యున్నాను. నన్నెవరును చూచుటలేదు. అని నీవనుకొందువేని నీహృదయములోనున్న పురాణ మునిని నీ వెరుగకున్నావు. అతడు నీసనుస్తకర్మము చూచుచున్నాడు. అతని సమక్షముననే నీవు పాపము చేయుచున్నావు. ” అను వాక్యము లెంతటిసత్యములు !

శకుంతలను దుష్కర్మము దెరుగనట్లు నటించుచు నిండు సభలో
నామెను పరశ్రమి నలె ముప్పనాడును. ఆమె యతని నెట్లెదుర్కొ
నెను ?

చ. విమల యశోనిధీ పురుషవృత్త మెగుంగుచును చూచె వే
దములును బంచభూతములు ధర్మపు స ధ్యలు సంతరాత్మ
యున్
యముడును జంప్రసూర్యులు సహంబును రాత్రియు నన్యహా
పదా

ర్థము లివి యుండగా సరుకు దక్కననేర్చునె తన్ను
ప్రయ్యిలన్.

దీని కతడేమి సమాధాన మీయగలిగెను. ఇన్నిభూతములు
సాక్ష్యముండగా నీచేష్టలను నీవెల్లదాచుకొనగలవు? కలిమి
కలుగుచుండును. మరి లేకుండును. ఓడలు బడ్లగును. బండ్లు
ఓడలగును. నిన్నటిపదవి కేపు లేకపోవచ్చును. ధనధాన్యాది
సంపత్తులు హరింపబడవచ్చును.

బంధుగణు తోటివాని పై వారు కూడ నిన్ను నిందింప
వచ్చును. నీ వొంటరివాడవు కావచ్చును. ఎన్ని సంకట
ములు చేకూరినను నీ యంతరాత్మ నిష్కళంకము. నిన్ను కో
నీ నిజముతీ మొక్కవోకయున్న వో నీవెన్నిప్రపంచములనైన
నెదుర్కొన వచ్చును. అప్పుడు తిట్లు, పంచనలు, దుర్మార్గము

లోకులదగును. ఆనందము, విజయము నీసామ్యులగును. అత్త నుఖము ముందు ఇతర నుఖములు తృణసమానములు. అంత రాత్రి, యంతర్వాణి లేదని వాదించువారు దాని మహిమను యుసికిని యెరుంగనివారు కొంద గుండవచ్చును. కొంతమంది యననేల! చాలామంది యుండవచ్చును. అంతమాత్రముచే దాని ధర్మ మಾಗಿపోవుటలేదు. గురుత్వాకర్షణశక్తిని మనము గుర్తింపనినాడును పై కెగురవేయబడు వస్తువు భూమిమీదికే వచ్చి చేరెను. చెవి యొగ్గి వినువారి కంతర్వాణి వినుపించు చునే యుండును. నిశీధమందు ప్రకృతి యంతయు నిశ్శబ్దముగా నున్నపుడు రాగద్వేషాదుల క్రీడ చల్లారినపుడు లేచి నిన్నొక సారి తడవి చూచుకొనుము. దేవాలయము ప్రవేశించునపుడు మ్రోగు ఘంటానినాదమువలె నీ కది వినిపించు చుండును. నిరంతరాభ్యాసముచే నిది మరింత ప్రస్ఫుట మగుచుండును. దీని నాదరించిన కొలది తేజరిల్లును. నిరాదరణ జేసినచో మొద్దుబారిపోవును.

ధృతరాష్ట్రుని చరిత్ర మనమెగిరినదే! విదురుడు, భీష్ముడు, ద్రోణుడు మొదలగువారు నిక్కమాడినపు డతడు 'ఊ' కొట్టుటయే గాక వారు చెప్పిన దంతయు నిజమే యని యొప్పుకొనును. అట్లాచరించిన యుభయ కటకముల వారికి నేమమే యనుచుండును. కాని యాయంతరాత్రి చెప్పినట్లు చేయడు. కుమారునిచేత చేయింపడు. పుత్రమోహముచే నత డంతరాత్మను దూరీకరించి తన్న తన వంశమును తిక్కిన

రాజులోకమును హతమొనరింపజేసి నేటివరకు తిల్లు కుడుచుచున్నాడు.

యేవనినైన యంతఃకరణ శుద్ధితో జేయుమని యందురు. దీని భానమేమి? మననేది చెప్పనో దానినే నోటితో చెప్పుము. పలుకెట్లో యట్లే యాచరింపుము. ఇట్లు చేయువానినే లోకము విశ్వసించును. మహాత్ముని లోకము మెచ్చుకొనుట కేమి కారణము? అతనియొద్ద దాపరికమేమియు లేదు. అంతరాత్మ చెప్పదానిని చక్కగా విని దానినే నోటితో పలుకును. ఏది పలుకునో యదియే యాచరించును. నేడతని వాణియే ప్రపంచమున ప్రతిధ్వనించుచున్నది.

అంతఃకరణ శుద్ధియొక్క మాహాత్మ్యమును బోధించు మరియొక యితీహాసము కలదు. అర్జును డుత్తరగోగ్రహణ కాలమున పోరులో సజ్జాతవాసమునుండి బయల్పడెను. చావదెబ్బలు తినిన దుర్యోధనాదులకు అజ్ఞాతవాసగడుపు జ్ఞప్తికి వచ్చి యాసాకుకొరకానపడిరి. భీష్మద్రోణాదు లాగడుపుదాటిపోయినదని చెప్పిరి. వారు పాండవపక్షపాతులని దుర్యోధనాదులు వారి మాటలను విశ్వసింపరైరి. ఇక నీ సంతయమును తీర్చవారెవరు? దుష్టచతుష్టము వారీ సంతయము నొక్క ధర్మరాజే తీర్చగలవాడని నిశ్చయించుటయు ధర్మరాజు 'నిండె, నిండె' నిండెనని ముమ్మారు చెప్పిన వాక్యములను నారు శిరసావహించుటయు జగద్విదితముకదా! అంతశుద్ధియొక్క గొప్పతనమున కింకెట్టి సాక్ష్యము కావలెను?

నీ తోక్క బిరుదులు వెండి బంగారములు చివరవరకు నీతో నుండవు. నీ చేష్టలు భావములు మాత్రము నిన్ను వెంటబడించును. “నీ మనస్సులో నేమికలను ? అని నిన్నెవరేని ప్రశ్నించుచో కించిత్తు దాపరికములేకుండ వెంటనే దానినిచెప్పివేయగలవాడే ధన్యుడు” అని అరీలియన్ చక్రవర్తి వచించినాడు. నిష్కల్మషుడొక్కడే యిట్లు చెప్పగలడు.

శ్లో. తుషాకర బింబాచ్ఛ మనోయస్య నిరాకులం
మరణోత్సవ యుద్ధేషు సశాంతి యిత్యధ్యతే.

“ఎవని మనస్సు పూర్ణచంద్రునితో నుపమింపదగిన స్వచ్ఛతను కలిగియుండునో యుద్ధమును మరణమును కూడ నెవ డుత్సవమువలె పరిగణించునో యతడే శాంతాత్ముడు” అని చెప్పబడుచున్నాడు. శాంతాత్ములే నిత్యసుఖులు.

మనః ప్రభావము

శ్లో. మనయేవ స సమ్యాకాం కారణంబంధమోక్షయోగః

మానవునకు స్వేచ్ఛ, బంధనము కల్పించునది మనస్సే. మనస్సే సమస్తమునకీమూలము. నీవనుభవించు సమస్తమునకు నీవుపొందు సమస్తమునకు మనస్సే కారణము. మనశ్శక్తి లేక మనసశక్తి యపూర్వమైవది. చింతించు శక్తి, యోచనచేయు శక్తి మన స్సనబడుచున్నది. ఈ శక్తి కలవాడే మానవుడు. ఇదిలేనివాడు, లేనివాడు కాళ్ళుచేతులు గలకట్టై, మొద్దు లేక తోలుబొమ్మ, అనగా మనశ్శక్తిలేనివాడు, దానిని గుర్తింపని వాడు, దానిని వృద్ధిపరచని వాడు మానవుడేకాదు. పశుపక్ష్యాది జంతుజాలములకుకూడ మనస్సుకలదు. కాని యది వాటిలో నిద్రాణమైయుండును. మానవునిలోనే యది పూర్తిగ వికసించుచున్నది. మనస్సు వికసించి ఎప్పుడో మానవుడును వికసించుచున్నాడు.

మానవుడు తన యింద్రియముల ద్వారా పని చేయును. మనఃప్రేరణలేనిదే యింద్రియములు పని చేయజాలవు. మనస్సు లేనిదే కన్ను చూడజాలదు; చెవి విజాలదు. మనస్సంకల్పము లేనిదే యే యింద్రియము కదలుటలేదు. మనస్సన్యధాయత్త మైనపుడు నీ యెదుట నున్న వస్తు వెంతఘనమైనదై నను కనిపిం

చుటలేదు. అప్పుడు నిన్ను గురించి పలుకుమాట నీకు వినిపించుటలేదు.

మనస్సు వికలమైనపుడు మృష్టాన్నమైనను నీకు గుచించుట లేదు. నిద్రపట్టటలేదు. తినితండి జీర్ణమగుటలేదు. సర్వేంద్రియములతోను మనస్సు కూడిననుడే జగద్వ్యాపారము జరుగుచున్నది, ప్రారంభమగు చున్నది. ముగియుచున్నది.

మనస్సు యింద్రియము కాని యింద్రియము. కన్ను, ముక్కు, చెవి మొకలగు వానివలె దీనికొక స్థానము కూపము లేని చిత్రమైన యింద్రియము. ఇది యింద్రియముల నన్నింటిని మెనుకనుండి యాడించు యింద్రియము. మానవునే నిరూపించు చిక్కమైన యింద్రియము.

శ్లో. భృశోఽభిమతః కర్మశ్శాస్త్రం త్ర సత్కార్యకారణాత్ ।
సామంతిశ్చేన్ద్రియాక్రాంత్యా గురుర్విద్యాప్రదానతః ।
బాలనాత్ స్నిగ్ధబలనా పాలనాత్పాపనః పితా
సహృదుర్నచ విశ్వాసాత్ మనోమన్యేమనీషిణాం॥

అస యోగవాసిష్ఠ గ్రంథకర్త మనప్రభావము నతిరసవంతముగ వర్ణించినాడు. వివేకవంతుని మనస్సు భక్తిపురస్కరముగ పనిచేయు నేవకునివంటిది. ఇంగిత మెరింగి సత్కర్మల నాచరింప జేయుచునట్టి మంత్రిపుంగవుని వంటిది. ఇంద్రియగణమును జయింప సమర్థమైన దగుటచే సామంతుని వంటిది.

సంతతానందప్రదాయి యగుటచే హితకార్యచరణచే నుప
లాలించు ప్రేమరసాలయగు ధర్మపత్ని వంటిది. రక్షింపగల శక్తి
కలది యగుటచే పావనమూర్తి యగుతండ్రి వంటిది. ఉత్తమ
విశ్వాసమునకు పాత్రమైన దగుటచే పరమమిత్రము. ఇన్ని
సుగుణములుగల మణి నీలోనేయున్నదని, నీవేయని, యిది
ప్రతివానికిని ప్రసాదింపబడిన మణి యని పైగ్రంథకర్త వేసోళ్ల
యెలుగై తి చాటినాడు.

దీనిని నీవు కనుగొనినచో నుట్టిచో మణిగియుండు మణివలె
నిది నీయందే యణిగియుండును. దీనిని చక్కగదర్శించి, చక్కగ
శిక్షించి, చెదరకుండ చిక్కట్టి యుక్తియు క్తముగ నుపయోగిం
చినచో నీకు సమస్తసుఖములను, సర్వసిద్ధులనుచేకూర్చుచు నీలో
ప్రకాశించుచు నిన్ను దీవించు దివ్యమణి. ఇది వివేకులహృదయ
ముల నలంకరించుచు నలుడెనల తనకాంతిని ప్రసరింపజేయును;
అవివేకులహృదయములలో రాక్షసిబొగ్గు, అంధకారమయము,
అజ్ఞానకూపము, ప్రమాదాలస్య కంటకయుతము నగుచున్నది.
సాన వెట్టినకొలది మణి తేజరిల్లుచుండును. నిగ్గుతేలుచుండును.
అట్లే మనస్సును శిక్షించినకొలది, ప్రబోధించినకొలది, కేంద్రీక
రించినకొలది యెంతటి చీకటిలోనైనను అది ధగధగ మెరయు
చుండును. ఎంతటి చిక్కుసమస్యలు, ఎంతటి విపత్కారపరిస్థితులు
సంభవించినను మహాత్మునకు నెలుతురు ద్యోతకమగుచునే
యుండెడిదని మనము ఆయనయాత్మకథద్వారా తెలిసికొంటిమి.

కనుక నిట్టిమనోమణి యున్నచోట చీకటికి నిలువనీడ
 యుండనరదు. చీకటి కొండలు దీనిముందు పలాయనమగును.
 వ్యవసాయాత్మికమైన బుద్ధి యేకాగ్రతకలది యగుటచేత కర
 దీపమువలెగాక సెర్పిలైటు వలె నెంతదూరమైనను చూపును.
 దానిని శిక్షింపక నవ్యవసాయ మనస్కులైన వారిబుద్ధి కోతి
 చేష్టలు కలదియై యటునిటుపరుగులెత్తుచు ఒహముఖములుగ
 ననంత శాఖలుగ చీలిపోవునని గీతాశాస్త్రము నిష్కర్షగ
 చాటి చెప్పుచున్నది.

మనస్సు గొప్పక్షేత్రము. అపూర్వమైన కర్మక్షేత్రము, కురు
 క్షేత్రము. ఈక్షేత్రమున నీవు దేనిని విత్తుదువో యాఫల
 మునే కోసికొనగలవు. దీనిని నీవెంట చక్కగ, శ్రద్ధగ,
 నిరంతరాయగము వ్యవసాయము చేతువో యంత యెక్కువ
 ఫలమును పొందుదువు. వ్యవసాయమును హలముఖమును
 నెరుగనిచేసు బీడుపడునట్లు వ్యవసాయము, కృషి, ప్రయత్నము
 నెరుగని మనస్సు వంధ్యయగును. పరిశ్రమ నెరుగని మనస్సులో
 వ్యవసాయము నెరుగనిభూమిలో కలుపు తుప్పలు, కంటక
 వృక్షములు బయలుదేరినట్లు పాపచింతలు, దుఃఖములు,
 సోమరితనము, నిరాశ, దురాశ నిర్వీర్యత ప్రమాదాలస్యములు
 మొదలగు వికారములెన్నియో బయలుదేరును. ఇట్టి యశి
 క్షిత మనస్సుకు ప్రపంచము జీవితము భారవహ మగును.
 దుఃఖమయమగును.

కాళ్లు, చేతులు, కన్ను, ముక్కు, పసిచేయుటకుపూర్వము మనస్సుయొక్క ప్రేరేపణ యుండవలెనని మనముగ్రహించితిమి. కాని కాలియవసరమక్కరలేకుండగనే మనస్సింతదూరమైనను కనురెప్పచాటులో పోవుచున్నది. మనోవేగము వాయువేగము కంటె వడి లది. కంటియననర మక్కరలేకుండ మనస్సు చూడ గలదు. దానంజీటది వినగలదు. వాననచూడగలదు. పసిపట్ట గలదు. కేంద్రీకరించినకొది దానిప్రభావ మతిభాసమాన మగుచు నెల్లలులేనిరాజ్యమును స్థాపించును. “హానవుని మనశ్చక్తి కెట్టిపరిమితియులేదు. దానినొకవిషయముమీద నంతయెక్కువగ కేంద్రీకరించిన నంతయెక్కువశక్తి నొనగు చున్నది. ఇదియే దీనిరహస్యము.” అని వివేకానందస్వామి వచించెను.

మనస్సు సనేకవేళ్ళ పిలువవచ్చును. ఈపెళ్ళలోను, ఈ యవస్థలలోను కొద్ది ఛాయాభేదముండునేమోతప్ప వస్తుతః భేదములేదు. సంకల్పము, ముగ్ధము, చిత్తము, బుద్ధి, వానన, జీవుడు వీటిభేదములు నామమాత్రములు. వస్తుతః భిన్నత్వము, భేదము వీరికిలేనిని వసిష్ఠుడు నిర్వచించెను. రంగులు వేయునేర్పరి చేతిలో ఛాయలేనిధము, సునాయాసముగ మారిపోవుచుండునో యట్లే యుక్తిపరుడు తనమనస్సును అష్టమువచ్చినట్లు స్వాధీనముచేసికొనవచ్చును. మనస్సును నశపరచుకొనుయుక్తి చాలతేలికయైనది. “చేతనున్న పుష్పములను నలుపుటకైనను కొంత హస్తప్రయోగమవసరము. కాని సంకల్పమును నా

నముచేయుట కా యవసరముకూడ లేదు.” అని రామునకుఁ దేశింపబడిను. సంకల్పింపకపోవుటయే సంకల్పనాశనమునకు మార్గము. ‘వజ్రం వజ్రేణాభిద్యతే.’ వజ్రమునువజ్రమే ఛేదింపగలదు. మనస్సును మనస్సే విరవగలదు. దానికదియే చికిత్స చేసికొనగలదు. అదియంతనుభునైనదైనను యేకొద్దిమంది మాత్రమో తత్పిద్ధికిప్రయత్నింతురు. ఇదియేమానవ విషాదము నకుమూలము.

నీచసంకల్పములు నిన్ను క్రిందకు దిగలాగును. ఘనసంకల్పము లున్నతికి గొనిపోవును. నీ సంకల్పములను బట్టియే నీ కార్యము లున్న తాధమ శ్రేణికి చెందుచుండును. కనుక నిన్ను నీచభావము లలముకొనినపుడు తడవు నేయక నీవు వాని నున్నతభావములతో కొట్టివేయవలెను. సూర్యుని ముందు మంచు పలాయనమగునట్లు స్తోమభావ ప్రకాశములో నీచభావ తిమిరములు కరగిపోవును.

“దుశ్చింతలకును దురభ్యాసములకును మారుగ మంచి భావములను మంచికార్యములను అలవర్చుకొనుము. అదొక్కటియే సూటియైన మార్గము. దురభ్యాసముల వలన కలిగిన యానవాళ్ల నన్నింటిని సదభ్యాసములచే తుడిచివేయుము. నిరంతరము మంచినే చింతించుచు పవిత్రకార్యములనే చేయుచు ప్రవర్తింతుమేని చెట్ట దానంతటదియే నశించును.

ఎట్టివానిని గురించియు నిరాశ చెందనవసరములేదు. నూటికి నూరుపాళ్లు దుష్టుడను వాడుండడని షేక్ స్పియరు మహాకవి తన యపూర్వనాటక పాత్రలద్వారా రుజువుపరచి యున్నాడు. “నీతివ్యక్తి కొన్నియభ్యాసముల యొక్కయు కొన్నిగుణముల యొక్కయు ప్రతిమ లేక మూర్తి; కనుక వీని నెప్పుడైనను నూత్న భాసములతోను సద్భావములతోను తుడిచివేయ వచ్చును.”

పైసూక్తులు సువర్ణాక్షరములు. అనుభవ ప్రేరికములైన యన్యుశబిందువులు. ఉన్నతియే నీ నిజలక్షణము, నీ నిజసంపద కాని నైచ్యము నీ నిజసంపత్తి కాజాలదు. మానుషీధనము కేవల సూక్ష్మకనసంపత్తు మీద వాఘాశపడునదికాదు.

మనస్సునుపవిత్రవంతము, శక్తివంతము, తేజోవంతముచేయు దానినే విద్యయని పిలువదగును. శైశవమాదిగ నిట్టి శిక్ష యున్నవాడు దొంగతనములు, దుర్వ్యసనములుకలిగి ద్రిమ్మరి తనములచే పాడైపోవు గాలురసంఖ్య సగ్గిపోవును. ఈ గాఢస్థత యంతయు తల్లిదండ్రులపై నెంకయో కలదు.

“నేటితిలిదండ్రులు పిల్లలను కనుటయే యెరుగుదురు. కాని వారి లాలసచాలన నెరుగరు. వారుపిల్లలకు గొప్పవిషయములను బోధింపరు. సరికదా! వా రేమేమి తినవలెనో, యెట్లు తిన వలెనో, యెంతతినవలెనో, యెచ్చట నేవిధముగ సంచరింప వలెనో చివరకు వేగముల నెట్లు తీర్చుకొనవలెనో మొదలగు

సామాన్య యోగ్యవిధులను కూడ బోధింపకపోవుట కడు శోచనీయము” అని విద్యార్థి వసతి గృహమును నడిపించిన యొకస్వామి గృహస్థుల ధర్మచ్యుతిని గురించి విలపించుచు తనకే యధికారమున్నచో వారిని దండించి యుండెడివాడనని వచించెను. ఇందులోనతిశయోక్తి యెంతమాత్రములేదు. చిన్నతనమునుండియే, బాల్యవస్థలోనే పిల్లవానిమనస్సును దోహదము చేయవలెను. ‘జోటకూర నాడే చెప్పవై తివిరా కొడకా’ అని వాపోయిన తల్లి తినపిల్లనాని హానభావములను చైదములను చిరుశ్రవాయమునుండియే పరిశీలించవలసిన బాధ్యత తనదేయని గుర్తింప దాయెను. ముదిరిపోకుండ లేతగ నున్నప్పుడే వంచబడి రంగులు, నగిషీలు చిత్రంపబడిన వెదురు పల్లకియొక్క శిరోభాగమై నూత్న వధూవరల నాశీర్వాదించుచున్నది. రాజుల యొక్కయు రాణులయొక్కయు కీరీటముల పైన నొయారముగ రాణివాసము చేయుచున్నది. కాని యేశిక్షయు నెరుగని ముదిబొంగు ద్రిమ్మరి చొమ్మరిసాని కాలికింద మద్దంపబడుచున్నది.

కౌమారావస్థ యతిముఖ్యమైనది. లలితమైనది. జీవితమున కంతకును పునాది వంటిది. ఈస్థితిలో మనస్సు నెట్లు తీర్చిదిద్దిన, నెట్లు శిక్షించిన మానవు డిట్లు తరుగుచున్నాడు. ఈసమయమున నేశిక్షయులేని మానవుని జీవితము వ్యర్థమగుచున్నది. శిక్షయే మానవుడు. “భ్యాసమే విద్య. అంతేవాడు: “అభ్యాసము రెండవ ప్రకృతి” యనుసామెత కలదు. చివరకీ యభ్యా

నమే మూలప్రకృతికూడ యగుచున్నది. అదియే మానవుని సమగ్రశక్తికి కారణమగుచున్నది. నేటి మన గుణసముదాయ మంతయు సభ్యాస ఫలితమే" అని యభ్యాస ప్రాబల్యమును గురించి వివేకానందస్వామి వచించినాడు. అభ్యాసమే సుగుణ దుష్గుణములకు కీలక మగుచున్నది. అభ్యాసముచేతనే, కఠిన నియమములను పాలించుటచేతనే మహాత్ములందరు తమ మహిమలను సంపాదించుకొనగలిగిరి. సంతతాభ్యాసమే జీవితమునకు వరపడి యగు చున్నది. సోనలే గంటలు, దినములు సంవత్సరములు అగుచున్నట్లు నిరంతరాభ్యాసమే పేరుకొని మహాత్వమో లేక రాక్షసత్వమో యగుచున్నది. శరీర, మానసిక, యాథ్యాత్మిక శక్తికి, పటుత్వమును దక్షతను సేకరించుటకు కామారావణ్యయే జీవితముఖద్వారము. కామారములో పరిశ్రమ నెరుగని జీవితము యిసుకమీద పేర్చబడిన మేడవలె కూలి పోవును. అది కష్టములకు జీవిత సమ్మోహనములకు తట్టుకొన జాలక పోవుటయేగాక యేగాలివిసరిన యాగాలికే వంగి పోవుచుండును. లేదా జీవిత సంగ్రాహ రజోద్ధాత తిమిరముల కావల తియై పోవుచున్నది.

కనుకనే జీవితరహస్య వేత్తలగు మనపెద్దలు మొదటి యిరువదియైదు సంవత్సరములను పునాది కట్టు దిట్టముల కొరకు విడద్రొక్కినారు. ఆశ్రమములో జీవిత ప్రభావముల నిను మడింప చేయు సంస్కారములను కల్పించినారు. సంస్కారములకు చోటు లేకుండ చేసినారు. ఈ తెలివిని, యాచరించు

యిప్పటి తల్లిదండ్రు లెంతమాత్రము పాటింపక పోవుటయే గాక నీకసుగంధుల ననేక వికృతములకు పాల్పడ నిచ్చి యిరు వదేండ్లలోనే నూరేండ్లు చెల్లిపోవునట్టి వికార జీవితములకు కారకు లగుచున్నారు. ఈవిరస జీవితపద్ధతి యెంత త్వరగా మారిన యంతత్వరగా మనదేశము మారిపోగలదు. ఇట్టి న్యాయమైన, యుదారమైన, జీవితరహస్యమైన సృజనాత్మక మైన సునంస్కారములతో బాలభారతమును రక్షించు కొనిన నాడే భారతదేశము తిరిగి తలయెత్తకలదు. నేడు పిచ్చెత్తినట్టు ప్రచారము చేయబడు చున్న రాజకీయ ఘుటికలవలన యెన్నికల మదపిచ్చువలన మనమెంత మాత్రము ముందుకు పోజాలము.

కనుక బాల భారతమే దేశసాభాగ్యమని సిమెంటు, యినుము, ఫ్యాక్టరీ పొగ, అణుశక్తియెంత బలిసి వచ్చినను నిజ నూనవ నంబదతో తలతూగవని విశ్వసించు బుద్ధిమంతు లీవివిధ సమస్యలను చక్కగ పరిశీలించి, వినుర్పచేసి దేనికెట్టి స్థానము నీయవలెనో యట్టి స్థానమునే యిచ్చి బాలవిద్యల కొక నూతనప్రణాళికను తయారుచేయు టెంతయుసమంజసము. ఇది ప్రభుత్వ స్త్రీముగోలరు దొడ్లింపులచేతను, వోటులనుపిక్కించి, రొక్కించి దొంగిలించి సృష్టించి కట్ట నీటికట్టడములు ప్రభావ ముచేతను జరుగుపనికాదు. డబ్బుగుప్పి మనుష్యులను లాక్షట్టు పెట్టుకొని లేదా పూర్తిగాకొని వేసి రాజ్యాంగమును నిర్మింప

బూనుకొన్న రాజకీయపక్షులచే జరుపబడుపని కాదు. పాప మిది వారి కందని విషయము.

ఈసమస్యను పరిష్కరించుట కెంతయో యువజ్జగల బుద్ధి మంతులు కావలెను. మనస్తత్వమును జీవిత రహస్యముల నుద్యోతకము చేసికొనిన మహామహులే దీనికొక రూపము నీయదగినవారు, అట్టివారి జీవితవిధానమే బాలభారత విద్యా విధానము కాదగును. విశ్వవిద్యాలయ డిగ్రీలతో త్రుల్లివడిన యొక యధికారధూర్వహుడు మహాత్మునకు విద్యనుగురించి మాట్లాడు నధికారము లేదనుట కేమనవలెనో పాఠకులే గుర్తింతురుగాక!

బాల్యావస్థమీరి బాధ్యత యంతయు తల్లిదండ్రులదే యనుట కెట్టినందియములేదు. తల్లిదండ్రులు లేనిపోని పామ రత్వమును మోహమును, సంకుచిత స్వార్థమును వేలతనమును పోగొట్టుకొని తమబిడ్డలు తమబిడ్డలేకాక యెనలేని దేశ సౌభాగ్యము అనుజ్ఞానము కలిగియుండవలెను. ఈజాతీయధన మునకు నీ యపూర్వ మానుషీధనమునకు తాము ధర్మకర్త లని దీని నన్నివిధముల పెంపొందించుట తమ విధియని గుర్తింపవలెను.

బాలశిక్ష శారీరిక, మానసిక యాధ్యాత్మికమార్గముల ననుసంధానము చేయుచు సమగ్రరూపమును తాల్పవలెను. ఒక్కశరీరమునే పెంచువిద్య యనగా నార్థికదైహికకోరికలనే

యభివృద్ధిచేయు విద్యకాదు. శరీరమే మానవుడుకాబాలదు. అశ డీశరీరముతోనే సమాప్తి చెందుటలేదు. అతడు శరీరి, శరీరాధిపతి, శరీర నిర్వాహకుడు. ఈశరీర మున్నంతకాలము దానిని చక్కగ కాపాడుకొనవలెను. ధర్మమును సాధించు మొదటిసాధనమే శరీరము. శరీరముతోనే మనము సమస్తమును సాధింపవలెను. రోగి దుర్బలశరీరుడు పిరికివాడు కష్టించలేనిసోమరి నిగ్రహముచూపలేనివాడు సంఘమునకే కారము చేసినవారే యగుచున్నారు. ఈ సందర్భములో వివేకానందుని వాక్యములు స్వల్పాక్షరములతో లిఖింపనగును.

“మనమనేక విషయమును గురించి చిలుకపలుకులను పలుకు చుందుమేకాని యాచరింపము. చేతలులేని శుష్కవాచాలతయే మనకబ్బెను. దీనికి కాణమేమి? శరీరదుర్బత్వము దుర్బలమేధ. దుర్బలమైనమేధ దీనిని సాధింపజాలదు. ఈమేధను బలపర్చవలెను. దీనిని సాధించుటకు తొలుదొలుత మనయువకులు శరీరబలసంపన్నులు కావలెను. తిరువాతి మత ప్రసక్తి వచ్చును. భగద్గీతను నామకః పఠించుటకంటె కాలి బంతియాటలాడుచు కేరింతలు కొట్టుకొనువాడు స్వర్గసూప వర్తియగుచున్నాడు. నీకండములు నీనరములు బలుపుచెంది నపుడే నీ గీతయెక్కువ సులభముగ నర్థముకాగలదు. నీలో వీరరక్తము ప్రవహించునపుడే నీవు ప్రతిభావిశేషమును శక్తిని గ్రహింపగలవు. నీశరీరము నీపాదములపై స్థిరముగ నిలువ గలిగినపుడే నీవుమానవుడవని భావింప గలిగినపుడే

యువనిపత్నులను చక్కగ సర్థము చేసికొనగలవు. ఆత్మ ప్రభావము ననుభవింపగలవు.

దుర్బలత్వము నదా గర్హింప తగినది. ఆసవాదులు ప్రాణా యామము మొదలగునవి శరీరదృఢసంపత్తు కెంతయో తోడ్పడును. ఒడుదుడుకులు లేకుండ వీనిని లెస్సగ నభ్యసించిన వానిని రోగములు సమీపింపజాలవు. ఇప్పటి యువకులకీ సాంప్రదాయమే తెలియకపోవుట దీనిగుచియే లభ్యముకాక పోవుట కడుశోచనీయము. ఈనదాభ్యాసములచే జిద్రున చీడకుండ, మందునూకులదరికి పోకుండ నూరేండ్లు సుఖజీవనము గడపిన వారెందరో కలరని యట్టివారి యాకారములే శోభను వెదచల్లుచుండునని మనచరిత్ర చాటుచున్నది.

మనశ్శరీరముల సంబంధమతిచిత్రమైనది, లలితమైనది, యని వార్యమైనది, దురూహ్యమైనది. మనస్సులేని మొద్దు దేనిని యనుభవింపజాలడని మనమిదివరకే గ్రహించితిమికదా ! మనోవికాసమే మానవవికాసము. వికసించి మనస్సుయొక్క ప్రతిభ శరీరముమీదనే కాన్పించును. మనస్సునిరూపము మనల నాన్వించుటలో గల రహస్యమిదియే. మనస్సును పెంపుచేయుటయే విద్య. దానినిపెంపుచేయు నాధనమే విద్య. కలకలలాడు మనస్సి కలకలలాడు శరీరమును ప్రసాదింపదు. మనస్సుద్వారా చేసినకర్మయే మనః స్ఫూర్తిగచేయు కర్మయే కర్మయనబడుచున్నది. మనస్సులేకుండ యంత్రవత్తుగ జరుగుకర్మ దర్శిక్రియ

వంటిది. నిర్గంధ కుసుమమువంటిది. గాడిదబరువు మోతవంటిది. దానివలన జీవితానంద మెట్లు చేకూరగలదు.

ఈమనస్సే పవిత్రమైనపుడు పరిపక్వమైనపుడు సంకల్పింపని స్థితికిచేరినపుడు మాలిన్యమంశయు శ్లాశనమైనపుడు ఆత్మస్థితిని పొందుచున్నది. అనగామనస్సు ఆత్మయొక్కయవభ్రంశము అడుగుమెట్టు మొదటిమెట్టు కాయపంపనరకు పుల్లదనము వగరు చేదు చప్పదనము నున పనమొదలగు వివిధవిరసరుచు లుత్పన్నములగుచున్నవి. పూర్తిగ లెస్సగు పండినపండుమధురసమునేప్రసాదించును. అప్పు డితరరసములు దరిచేరనేచేరవు. కాయపండ్ల తియ్యబడినపుడే ధన్యత చెందుచున్నది. వీపలు పుల్లకాయలు వగరుకాయలు చేదుకాయలు కొరికివారవేయబడుచున్నవేకాని ఆకరింపబడుటలేదు. వానినివి తనములుకట్టుట కుపయోగింపరు. అవియందుకు పనికిరావు. మనస్సుఆత్మయను ఫలమునుండియే పుట్టెను. తిరిగియది యాత్మయే కావలెను. అంతవరకది వివిధావస్థలను పొందుచునేయుండును. అదియూత్మయగువలకుతనమొదటి నెలపు చేరుకొనువరకు విద్యనుపొందుచుండవలెను. ఆకసమునుండి బయలుదేరిన వర్ష బిందువు సముద్రమును చేరినపుడే ప్రయాణముగిరిపోవుచున్నది. మనస్సు ఆత్మయగువరకు పొందువిద్యయే యుత్తమ విద్య. జీవితధన్యతను జీవితానందమును ప్రసాదించువిద్య.

ఇప్పటి విద్యావిధానమో ! అది నిప్పచ్చరము. 'లేనిబావ కంటె గుడ్డిబావ మేలు' అను యుక్తి తప్ప ప్రస్తుత విద్యా

విధానములోనున్న విశేష మేమియు లేదు. జీవిత యుత్కృష్ట తతో దాని కంతగా పని లేదు. అది యాపని పెట్టుకొనలేదు. “మనము నిముసముల మీదనే సమస్తము జరిగిపోవలెనను వాయువిమాన యుగములో నున్నాము. అంతయు తొందర, గజబిజి. కొంతమంది ప్రబుద్ధులు గ్రుడ్డు యింకను కూయదేమి యని యడుగుచున్నారు. యూనివర్సిటీలు, కాలేజీలు, ప్రొఫె సర్లు మసల నెచ్చటకు గొంపోవునదియు తెలియని కుఱుచలైన పాఠ్యక్రమములు” “ఈయుగ లక్షణములు” అని డి. యస్. మార్లెను అమెరికను విశ్వవిద్యాలయములను గురించి విమర్శించి నాడు. ఇక వాటి బీదనకలులైన మన కాలేజీలను గురించి చెప్పవలసిన దేముండును? స్వతంత్రవాయువుల ననుభవించు చున్న దేశములలోనే విశ్వవిద్యాలయముల కిట్టి ‘యోగ్యత’ యున్నపు డిక మన కొక్కిరాయలవిషయమై త్రవ్వనేల? మిడి మిడి జ్ఞానము లేనియహంకారమును దుఃఖమును తెచ్చిపెట్టును. పుస్తకములను బట్టిపట్టుట, విషయములను ముక్కున పెట్టు కొనుట పాఠచరిత్రను తప్పుడు తడకలతో గూడిన కథలను గ్రుడ్డిగ వప్పజెప్పుట డిగ్రీలకొర కెట్టివాతలనై నను దిగ్గ్రమింగుట గ్రామభోను వలె రెండట్టలకు మధ్య నింపబడిన విషయము లనే నమనము చేయుచుండుట-విద్యగా పరిగణింపబడుచున్నది. జీవిత ధనమును చూరగొనుట కీవిద్యకు నెచ్చటను సంబంధము కాన్పించదు. పెద్దడిగ్రీలనా రెండురో పెద్దజీతములను గడించు యంత్రములు కాగలిగినను వాటిని విడిచి జీవిత రంగములోనికి

వచ్చు సరికి పేలనజీవులు గుటను మనము కండ్లార చూచుచున్నాము. జీవిత విధానమునకు, జీవిత పరమార్థానికి దూరమైన చదువొక చదువా? నీయంతశ్శక్తులను పైకి తెచ్చుటదే విద్య. మలినమైన మనస్సును, దుష్టల మనస్సును, యెదిగీ యెదుగుచున్న మనస్సును, కోశావస్థలోనున్న మనస్సును వికసింపజేసి ఫలసంతతి మొనరించునదియే విద్య. లోపలనున్న దానిని రాణింప చేయునదే విద్య.

మనశ్శక్తికి మానవాభివృద్ధికి యంతులేదు.

“ఒక జీవితములో మానవు డెంతవర కభివృద్ధిచెందగలవో యెవరును చెప్పజాలరు. మానవు డెంతవరకే చేయగలడు. అత డెంతకుమించి చేయజాలడని చెప్పుటకు హేతు వేదియు కానరాదు. పరిస్థితు లతనిని యద్భుతముగ త్వరితము చేయగలవు” అని యారులు చెప్పిరి.

మనశ్శక్తిని గ్రహించి దాని పారమును చేగుటకే మానవుడు ద్వేషించబడినాడు. మనస్సే మానవుడు. అది లేనిచోట మానవత్వము నశించుచున్నది. అది లేనిదే మానవత్వమే పుట్టుటలేదు. ఇతర ధనములతోపాటు మానసిక ధనమును కూడ చూడబెట్టకొనిన వాడే ధన్యుడగుచున్నాడు. మానసిక ధనములేని ధనము యింధనము. మానసిక వికాసము నెరుగని పెరుగుదల జంతులక్షణము. జీవితానందము ననుభవించుట

కితర ధనము లుండుగాక నుండఁజేయుగాక. నిర్మలాంతఃకరణ విశాలాంతః కరణ, యుదారాంతః కరణ, మధురసమును చిప్పిలు అంతఃకరణము నున్నచాలును. ఇది తక్కిన జీవితము సంతను నమృతమయము చేయగలదు. ఆధికాభివృద్ధికి, శరీరాభివృద్ధికి సంతసంకలదు. హద్దుకలదు. వాటి కొక యంతము, హద్దు పుడితీరవలెను. కాని మానసికాభివృద్ధి కింతములేదు. అది యాత్మగ మారిపోవుటయే దాని పరిమాణధి. ఆనందమే దాని లయస్థానము.

రోగములు స్వార్జితములు

ఈ శీర్షిక కొంతమంది కాశ్చర్యముగ తోచవచ్చును. ఎవరైనను బుద్ధిపూర్వకముగ రోగములను వరించునా? వానిని కోగుకొని తెచ్చుకొనునా? అంతటి వెరులుందురా? ఇది కేవలము అతిశయోక్తి. నమ్మరానిది.

ఈ విషయము పైకిట్లే కాన్పించును. కాని లోతుగా చూచినయెడల నూటికి ఎనభై రోగములు ఇట్టివే యనుట కెట్టి సందేహము లేదు. రోగములన్నియు మనపైన మనము వేసి కొనుననియే కాని యవి సహజములు కావు. లేనిపోని దురభ్యాసములవలన శారీరిక మానసిక పరిశ్రమ లేకపోవుట వలన తీరికగ కూర్చుని యూహించుకొనుటవలన సోమరితనము వలన మనప్రకృతి కెదురేగుట వలన తలుపు తెరచి యున్నపుడు కుక్క, జొరబడునట్లు జొరబడునదియే రోగములని విశదము కాగలదు. ఈ యతిధులను మనమే యాహ్వానించుచున్నాము.

మనకందరకు తెలిసిన యొక కథ కలదు. వివాహ మగుట తోడనే యానము వంకజూపి పెండ్లికుమారుని పిలిచి “అదిగో నాయనా అరుంధతిని చూడుము. అది కన్పించుచున్నదా?” యని పురోహితు లడుగుచుందురు. ఒక వరుడు “అరుంధతి

కన్పించుటలేదు. కాని యారువందల యప్పు కాన్పించుచున్నది." అని యనెను. పాప మాయప్పుబాధ లేనిచో నతని కాయగుంధతి కాన్పించెడిదే. అగుంధతి యచ్చటనే యున్నది. ఇతరుల కందరకు కన్పించుచునే యున్నది. అయినను తెచ్చిపెట్టుకున్న యప్పుజాడ్యము మూలమున నతనికది కన్పించుటలేదు. ఋణవ్యాధి యతని మనస్సును హరించెను. ఋణవ్యాధి వంటిదే మనోవ్యాధి. మనోవ్యాధికి మందు లేదందుకు. ఆధియే వ్యాధి యగుచున్నది. ఆధియనగా మానసిక విపర్యయము. మనసు కుదురులేకపోవుట. మానసిక స్వాస్థ్యమే శరీర స్వాస్థ్యము.

ఈ మానవయంత్ర నిర్మాణము మానవతత్త్వ రచన మానన పరిణామము మానవాకారము మానవపరమావధి నిర్దృష్టమైనవి. రోగరహిత మైనవి. జీవితములో అగుంధతి వంటి జ్యోతియే కలదు. కాని జడమతి యగుమానవు డనేక వికారములను వెగ్రులను కునంస్కారములను నిజాభివృద్ధి నొకట్ట యపచారములను తానే తెచ్చిపెట్టుకొనుచు తనమూలస్థితిని మరుగు పరచుకొనుచున్నాడు. అనామయమును వీడి ఆమయమును అనగారోగమును తెచ్చి పెట్టుకొనుచున్నాడు. శరీర మానసిక వికారములకు గురియగుచున్నాడు.

ఒక సింగపుకొదమ పసితనముననే పుట్టినచెట్టనే మేలమందలో పెడిపోయి వాని సహవాసముచేత తనపుట్టుకనే

విన్నరించి జీవించుచుండెను. కొంతకాలమున కకస్మాత్తుగ నొక మృగరాజ మామండలో ప్రవేశించి గర్జింప నారంభించెను. అప్పుడా సింగపుకొడమ తెలివితెచ్చుకొని తన విజశక్తిని గుర్తించెను. నేటి మానవునిస్థితి కూడ నిశ్చేయున్నది. నేటి మానవునకు ఈ యిరువదియవ శతాబ్దపు నాగరిక మానవునకు బాహ్య శరీర జ్ఞానము దానియొడ్డుపానగు తూకము రంగు-యిత్యైదుల మధ్యనున్న చివరి బేపు విజ్ఞానము. శుష్కతక్కిన దంతయు శూన్యము.

ఈ శరీరము లోనలనున్న మారోగ్యదేవతను గుర్తింపక నీ శరీరయావరణలో నేకొద్దితలనొప్పి బద్ధకము కడుపు పికుట పడిసెము లేక యేచిన్నవికారమో కలిగినను వెంటనే లేచి వెన్నువీరచి రొమ్ముపూరించి దానిని మొట్ట మొదలినే త్రుంచివేయక వినువారున్నకొలది చిలవలు పలవలు తొడిగి పెంచి పెద్దచేసికొందురు. రోగమును తెచ్చుకొను స్వభావమును స్వాస్థ్యమును పోగొట్టుకొను నిర్వ్యత రెండును కృత్రిమములే.

తమకేవల బాధలు కలవని తామే నిర్ణయించుకొని వానిని వివిధ ఘటికలతోను ననన్వతులతోను, రహస్యాషధములతోను మాన్పజూతురు. ఇచ్చివారు తమకుతామే జాలి చెందుచు ఇతరులు తమపై జాలిచెంద వలెననికోరుచు, నన్నిరున్న రనుచునాపసోపముల నొందుచు నీయమాయక చర్యతో

మొదట సూచనలు మొలకలుగనున్న రోగములను పర్వత ప్రమాణము చేసికొని పుగుషకారము చూపజాలని నిస్పృహయు లుగ తయారగుచుందురు. ఎత్తిననీసాలను దింపకుండ డాక్టర్ల చుట్టు కైవారము నేయుచుండు మానవులు నాగరికులక్రింద చెలామణి యగుట ప్రస్తుత యుగలక్షణము.

మానవుడు సహజముగ నలనజీవి యని ప్రతీతికలదు. సాధారణముగ మనము సోమరితనమే సుఖమనుకొని దానినే వాంఛింతుము. మరియు నలసితిమని సొలసితిమని యనుకొని పర్యంకములమీద సోలిపొరలాడు నాచారము యువకు లబ్రవాటు చేసికొనుట పరిపాటియైనది. నూటికి ముప్పాతికి వంతులు వ్యాధి చిన్నతనము నుండివచ్చిన గారాబము యొక్క ఫలితమే. చిన్న నాళి పెంపుదలయే పెద్దనాటి పెద్దరోగ మగుచున్నది. అన్ని రోగములకు పునాదు లిచ్చటనే వేయబడుచున్నది.

ఒక్కడే కుమారుడని పుట్టక పుట్టక పుట్టినాడని ముద్దుల మనుమడని తల్లిచూపు పిల్లడని మూడుకుటుంబముల కొక్కడే యని బాల్యమునుండియు తగుశిక్ష యొసంగక పాడుచేయువారెందరో కలరు. పనిచేయక పోవుటయే గొప్ప యనుభ్రమ శోచనీయము.

బాల్యావస్థ యతిప్రధానమైనది. నూరేండ్ల పంట కిచ్చటనే సరియైన దోహదము జరుగవలెను. సమస్తావయవములను లొంగదీయుట కిదియే యదను. సచ్చికుండమీద చిత్రించిన

దంతయు నెట్టిసంస్కారము నైనను నహించి మరింత ప్రస్ఫుట మగుచున్నది. బొల్లసంస్కారము 'జీవితము' అను ఆవలో నిగ్గుదేరును. ఇచట నెట్టిసంస్కారము నెరుగనివాడు సునాదికి పనికిరాని ఇటుకము కలవలె నందరిచేతను నెట్టివేయ బడు చుండును.

పశుపక్ష్యాదులు లేక నది మొదలు నిద్రించువరకు నెట్టిచింత లేకుండ పనిచేయుచునే యుండును. మాంద్యము నిరుత్సాహము బద్ధకము జోచకపోవుట పనిచేయవలెనని యుండక పోవుట ఇత్యాది వికారములు మానవస్వాస్థ్యములు. గొప్పగొప్ప వైద్యులు సర్జకులు గాయకులు వేత్తలు నటకులు మొదలగు వారు రోగములకు తానిత్తురా! సోమరితనపులకు రోగము నకు చోకిచ్చుననిపిటి తగుచు నాగుండదు. వీరికాని సుఖి వినిపియెడిది. చేతినిండ వృత్తి కల్పించుకొననివాని బుర్రనిండు నెన్ని మోడుచ్చింశలు దుర్మార్గము సోమరితనము ప్రవేశించును.

యుద్ధపటాలములనున్న సోల్దిరు లేనిముసమునందైన నెట్టి యాత్మలనైన నెరవేర్చుటకు సిద్ధునిగా నుండవలెనే గాని బద్ధకముగనున్నదని పనిచేయ సిచ్చుపుట్టుటలేదని చెప్పబడు వీలా? ఏ సేనానాయకుడైన నెట్టివారిలో పనిచేయగలడా? యోధుడు పిలువగానే యుద్ధరంగముని కురుకవలెను. తీదా తనపనికి స్వస్తి చెప్పుకొనవలెను.

ఈ ప్రపంచ మొక యుద్ధరంగము వంటిది. జీవిత మొక నమరాంకగము. ఇచ్చట నెవరును మరి యుండుటకు వీలు లేదు. పరమావధి జేసువరకు మన మెల్లప్పుడు నింతర నన్నా హము జరుపుచుండ వలెనని మన సేనానాయకుని యాజ్ఞ. శ్రీకృష్ణుని జ్ఞానులకు చేసిన బోధ యిట్టిదే. కర్మ చేయనివాని కిహములేదు పరమునులేదు.

చాలావంది రోగమును గూర్చి యూహించుకొనుచు గానిని తామే యాహ్వానింతురు. పసిధివహించిన యొక మానవ తత్వవేత్త మూక్తింది యుదంతమును చెప్పెను. “ఒకనాడొక వింతమానవుడు తనకడుపులో నెచ్చటనో పుండు కలదని తానే నిశ్చయించుకొని యొక యాస్పత్రికి బోయి పరీక్ష చేయించుకొనెను. ఎక్కువే పరిశోధన గావింపబడెను. ఎచటను వ్యాధిచిహ్నములు కాన్పించలేదు. కాని యతని మనస్సులో మాత్ర మాభావము పోలేదు. ఆరునెల వైద్యతర్వాత నతడు మరల పరీక్ష చేయించుకొనెను. అప్పుడు కూడ నేరోగము కనుపించలేదు. మరికొంత కాల వైద్యతర్వాత మరల పరీక్ష చేయించుకొనగా నిజమైన పుండు కాన్పించెను. కెండేండ్లు మనసులో పెరిగిన పుండు చివరకు స్థూలకూడము దాల్చెను. రోగము లిట్లు పెరుగుచుండును.

కాస్త కాష్టు నీశ్వరోతడినను శరీరమునకు గాలిసోకినను కొంచె మెండదెబ్బ తగిలినను నిక చెప్పవలసిన దేమాన్నది !

రొంప ! ఇన్ శ్రూయంజా గుండెదడ వాడిపోవుట మెదలగు
వికారములు వారి సంక్షయ కాన్పించుచు చివర కవి వారి
నావహించును. రోగములను వారే యాకర్షించుచున్నారు.
కొంచెము దగ్గువచ్చుచో ఇది కుటుంబ జాడ్యమేమో ! త్వయ
యేమో ! మాతాతలు తండ్రులు దీనికి గుయ్యైరేమో ?”
యను పంతలు బయలుదేరి యెట్టిరోగమునైన నెదుర్కొనగల
వారు తమమనశ్చక్తిని ముఖజేసికొని చివరకు రోగగ్రస్తులగు
చున్నారు. “మనస్సే ఘనీభవించి కార్యముగ మారును.
వస్తురూపమును బూనును.”

అన్ని పరిస్థితులలోను మనకు మనమే యజమానులము. మన
శరీర మానసిక గతులు మనము చెప్పినట్లు నడువవలసినదే
గాని గట్టినమ్మక మున్నవారిని సామాన్యముగ మానవుల
నావహించు ననేకజాడ్యములు తేరిపారి చూడవు. మనము
భావించు భావములే నాన జీవితములో ప్రతిఫలించును. రోగ
భావములు రోగములను సుఖశాంతి భావములు సుఖశాంతు
లను ప్రసాదించును.

ఒక స్నేహితుడు గలడు. అత డెన్నడు తనచేయి నైద్యునకు
చూపి యెరుగఁగల సగర్వముగ చెప్పుచుండెడివాడు. నీవుగూడ
నిట్టి యిమ్ములో నేలచేరరాదు ? మనరోగములు కేవలము
జ్ఞానము చేతనే కలుగుటలేదు. ఎల్లు నడువవలెనో ఎల్లు తిన
వలెనో ఏమి తినవలెనో ఎల్లు విహరింపవలెనో తెలిసియు

మానవుడు 'శరీర' మాత్రమేకంటే బాహ్యమైన దగుటచే విషయములచే నీడ్వబడుచు తికమక జెందుచున్నాడు. నీ నెల్లప్పుడు మహదాశయములు మహత్కార్యములు నీనుండి బయల్పడవలెనని కాంక్షించుచు నున్నతస్థాయిలోనుండి తలకడుపునాడి జివ్వా - ఇత్యాది యవయవముల ప్రభావముల సంగీకరింప నిరాకరించుచో నీవికారములు నిన్ను అంగదీయజాలవు. దీనిని దరిజేరనీయకుండుట కొక సుభునైన యుపాయము గలదు. అలసత వైరాగ్యము దుర్బలత తోచకుండుట పొడగట్టునేని వెంటనే వాని వ్యతిరేకభావములను తీవ్రముగ జపింపవలెను. ఉత్సాహము ధైర్యము పౌరుషము ఆశ్మశక్తి విజృంభించుచో నీ నీచభావములు పలాయన మగును. ఓటమి నెన్నడు సంగీకరింపకుము.

కొందరు నిప్పచ్చర కిబుర్లు వోటుపలుకులు పలుకుచుందురు. తిండిపుష్టి తగ్గకపోయినను నిద్ర కెట్టిలోపము లేక పోయినను చూపుకు రోగములేనట్లున్నను నూటయేబది పానులు తూగుచున్నను "ఎల్లున్నావు" అందుమా, "అబ్బే! ఏమీ బాగుండలేదండి ఏదో ఉందిలెండి. రోజులు గెంటుచున్నాను. ఒకరోజుదా ఏమిటి?" యను హీనవాక్యములు బల్కుచు తమరోగ వివరములగురించి యొక చాలభారతము విప్పుదురు. ఇవన్నియు జరుగుబాటు రోగములు "జరుగుబాటుంటే రోగముకంటే సౌఖ్యములేదు." అను సామెత యిందుకే పుట్టెను. పశుపక్ష్యాదులలో రోగములు లేవే?

పక్షిధర్మముల నవి వీడకపోవుటయే దీనికి కారణము. కొందరికి తమ్ముగురించి పై వారు శ్రద్ధబూనవలె నని తమచుట్టు మూగ లెనని కోరిక యుండును. కాని యితరుల నాకర్షించుశక్తి తమయందేమియు లేకపోవుటచే వీరేదోయొక వ్యాధి నటించుదురు. ఒక యమెరికా యధ్యక్షునిభార్య ఇట్లుచేసి యతనిని రాచకార్యములు చూచుకొనకుండ వేధించెడిదట, “నీకు నామ రూపములు నొకస్థానము యేర్పడవలెననిన నీవితర చెడు తలంపుల నెట్లెదురుకొందువో యట్లే సోమరితనము సోపాలమీద కూలబడుట శరీరమును గారాబముచేయుట మొదలగు దురాచారములను దూరము చేయవలెను.” అని మార్గదర్శనవచించెను.

నిద్రించునపుడుతప్ప సోపాలమీద పర్యంకములమీద దొర్లుట పురుషలక్షణముగాదు. నీకిష్టమున్నను లేకున్నను నీపురుషధర్మములనెరవేర్చుటకు నీశరీరమును వంచుము. సాగ దీయుము. యోగదీయుము. చెనుట బిందువుల నుండియే జీవితము ధన్యమగుచున్నది. శరీరమును దాచుకొనువాడు మృతి జెందినవాడే. దొంగ లింట ప్రవేశించిన మనమేమిచేయుచున్నాము? వెంటనే తరిమివేయుచున్నాము. అట్లే నీవీ సర్ప వికారములను తరిమివేయవలెను. ఇవి నీమిత్రగణము లోనివి గావు. ఇవి నీనిశితృకోటి. సోమరికి శరీర మానసికాగోగ్యము పటుత్రము యెచ్చటనుండివచ్చును? నీకొర కింకొరు నీపనులను చేసిపెట్టుదు రనుకొనుట భ్రమ. అమ్మ! పరిస్థితుల నెదుర్కొమ్మ! నీ వెంతకాలము శరీరమానసిక నీరసాకారములను

ధరింతువో యంతకాలము నీకు విజయము హుళక్కి. ఆత్మవిశ్వాసము లేనివాని కాయురారోగ్యములు శూన్యమగును. పోయిన ధనమును తిరిగిపూర్జించుకొనవచ్చును. మిత్రులను బంధువులను ఎప్పటికప్పుడు చేకూర్చుకొనుచుండవచ్చును. కాని నేటిదినము తిరిగిరాజాలదు.” యనువివేకముతో పతిదినము నీవు గడుపును వేని నీకెట్టిసాంధ్యములు విశ్రాంతిమందిరములు నవసరముండవు. రణరంగములో వెనుకచూ వెమ్రాము కన్పించినను శత్రువు మీద పడుచున్నాడు. నీబుద్ధి నీసంకల్పము యేమాత్రము జాగ్రత్తను దుర్బలత్వ మేర్పడుచున్నది.

“సాంప్రదాయము, పరిసరములు నెంత యనుకూలముగ నున్నను మానవుని దుర్బలత్వమునకు దుఃఖమునకు నిర్వీర్యనీరస భావముల నలవరచుకొనుటయే మూలకారణము. సత్త్వసంపద గల భావమలవర్చుకొని సాంప్రదాయక మైనట్టియు పరిసరములకు సంబంధించినట్టియు తదితరములును నగుదుర్బలతలను వ్యాధులను తృణీకరించి దుఃఖములను పరాజయములను పార్శ్వోలి విజయమును గౌరవమును ఆనందమును ననుభవించునవారి సామ్రాజ్యముచే నీవిషయము గుఱువు చేయబడెను.” వివేకానంద రామతీర్థ మహాత్మ్య శంకర బుద్ధాది సత్త్వసంపన్నులు తమ మహాత్కార్య దీక్షలలో గోగమును దరికేరనిచ్చిరా? కార్య నిష్పన్నత వ్యాధులకు పరిహారధము; ఈశ్వరీవేళు వంటిది. వివిధనాగరికతలను సభ్యతలను సంస్కృతులను పెంపొందజేసిన

ఋషినత్తములు వికారములకు తావిచ్చి తమకార్యదీక్షను సడలించినచో నేడీప్రపంచ మెట్టిసితిలో నుండెడిది?

మనోవ్యాధియే వ్యాధి. మనస్సుతోనే వ్యాధి వికారము ప్రారంభమగును. రోజు కనేక రోగులకు చికిత్సచేయు నొక డాక్టరుండెను. ఒకనాడిత డేదోరుగ్గతకు బాల్పడెను. అతడు దానిని నిర్ణయింపలేక నల్లరు డాక్టర్లచే పరీక్షచేయించుకొనెను. వారిలో నొక డీయనకు రక్తపుపోటు కలదని చెప్పెను. రోగ మేదో తెలియని యీ డాక్టరు కామాట వినిపించగనే బుర్ర తిరుగుట ప్రారంభించెను. రక్తపుపోటు అనకమునుపు లేని బుర్ర తిరుగుడు ఆభావము కలుగగనే ప్రారంభమాయెను.

కనుక మనరోగములు చాలవరకు నిట్టివే. అవి మానసికముగనే ప్రారంభించును. తల్లిదండ్రు యవివేకము వారిప్రవర్తన కొన్ని రోగములను తెచ్చును. కనుకనే యొకనియారోగ్య భాగ్యమునకు తల్లిదండ్రులపై నంతయో బాధ్యతకలదు. తల్లిదండ్రు లిచ్చుయారోగ్య భాగ్యమును పెంపుచేసికొనుకత్తి ప్రతివానిలోను కలదు. రోగమును తెచ్చునది మనస్సే; దానిని వారింప గలదియు మనస్సే.

శ్రీ ల ము

తే||గీ|| సత్కలంబున బుట్టుట సకలవేద

ములు బురాణంబులును శాస్త్రములును జదువు

టయును సద్గతిజేయ బ్రాధములుగావు

శీలసానుగ్రహిణి దుశ్చేష్టితునకు. (భారతము)

శీలము పదారువెన్నె బంగారము వంటిది. అది ఏదేశములో నైనను మారును. ఇది దొంగనాణెము వంటిదికాదు. దీనికి మారకముతో నిమిత్తములేదు. జాతి మత కుల వివక్షతలతో పనిలేదు. దీనిని దేశకాలములు బాధించవు. పంచభూతముల ప్రభావము దీనియందు పనికిరాదు. ఈ రోజులలోని “యుబ్బునాణెము” వలె దీని కెన్నడు సుత్పతన యధఃపతనములుండవు. ఏదేశములో పుట్టినను శీలసంపదగలవారి జీవితము లెల్లప్పుడును మానవకోటి కలంకారముగనే యుండును. ఆదర్శప్రాయముగనే యుండును. పుబ్బలోపుట్టి మఖలోమాయ మగునట్లనే యైశ్వర్యములు, పదవులు, సామ్రాజ్యములు మనము చూచుచుండగనే నాశములగుచున్నవి. కాని శీలసామ్రాజ్యమెన్నటికి నారిపోవుచుదికాదు. కొద్దికాలము తలలెత్తినశించిన సామ్రాజ్యముల నేడొక్కడును తలంపడు. తలచినను నవి తద్దినముల లెక్కవలెనుండును. కాని బుద్ధుడు, కృష్ణుడు, మహమ్మదు జీనను, యిత్యాది ఋషిపుంగవుల జీవితము

లను విస్మరించుచో నాగరికతయే నశించును. ప్రపంచ మంధకార బంధురమగును.

శీలమే మానవుడు. శీలములేక తక్కినయుపాంగము లేని యున్నను నిరుపయోగములని పై పద్యము చాటుచున్నది. శీలము యొక్కినిలువ యమూల్యమైనది. శీలబలమే బలము.

శీలములేని బలము పశుబలము “అతియైతైన పర్వతా గ్రమునుండి పడి భిన్నాంగు డగుటమేలు; సర్పరాజునోట చేయి పెట్టుటమంచిది; ప్రజ్వలితాగ్ని గుండమునబడుట యోగ్యము; కాని చక్కని శీల గుణమును వర్జించుట యోగ్యము కాదు” అని భర్తృహరి సుభాషితముగలదు.

మన మాస్తిపాస్తులను భార్యబిడ్డలను వస్తు వాహనములను పదవులను, హోదాలను చివరకు ప్రాణములను విడువవచ్చును. మనము వీడవచ్చుననుటయే యేల; అవియే మనలను విడిచి పెట్టుచున్నవి. “చచ్చిభూమిమీదపడి యుండువాని శరీరము నొక కట్టెవలె మట్టిపెల్లవలె చూచి బాంధవు లందఱు విముఖులై వెడలిపోదురు. ధర్మమొకటియే యతని ననుసరించును” అని మనుస్మృతి చెప్పుచున్నది. ధర్మరాజును తన కూర్చి తమ్ములందఱు వీడిరి. అతిముద్దరాలు సత్యభామకు బుద్ధులుగఱపిన ద్రాపతికూడ విడిచిపెట్టెను. అతి విశ్వాసు రాలగు నొక కుక్కమాత్ర మతనిని విడిచిపెట్టలేదు. ధర్మ దేవతయే యీకుక్క. కనుక శీలము, ధర్మగుణము—ఇది

యొక్కటియే తాను. శనది కాని తక్కిన వేవియు తనవో నందునవి కాననియు విశదమైనది. అట్టిశీలమును విడువకూడ దని చెప్పటలో నాశ్చర్యమేమున్నది.

ఒక శాస్త్రీకలడు. సుప్రసిద్ధకుటుంబములో పుట్టి చిన్న తనముననే కాశి కేగి యనేకవిద్యలునేర్చి తిరిగి స్వదేశము వచ్చి పెద్దపండితుడని యాయన పేరుపొందెను. అన్యతమైన కవిత్వము, జ్యోతిషము, బహుపురాణ పాండితి, చక్కని వాస్తవీయ కలనాడు. సిరిసంపదలకుగూడ లోటులేదు. కాని యిన్నియుండియు గూయనకు గుణ మొక్కటియే కొరత యయ్యెను. నోటికిండ మాటలున్నవి. బుర్రకిండ శాస్త్రము లున్నవి. మేధయన్నింటిని మరపించును. కాని యాచరణ, జీవితము పెడత్రోవ పట్టెను “మాటలు భూపుత్రీలు చేతలు స్వర్గభవ కుమారగణము” అని జాస్పన్ కవి నచించెను. ఈ పండితుని చేత లీరెండుగణములకు గాక మరియొక గణము నకు జెందెను.

ఈయన గతించి యర్థశతాబ్దమయ్యెను. ఈయన దౌష్ట్య మిప్పటికి చెప్పుకొనబడుచున్నది. “ఏదోయొక గొప్ప ప్రయోజనముకై వినయోగ పడజాలని శుష్కజ్ఞానమున కెట్టివిలువ యునుండ జాలదు. కళాశాల డిగ్రీలకొక్కువ విలువలేకుండుట కిదియొక కారణము. అట్టిడిగ్రీలు చిల్లరజ్ఞానమును మాత్రమే సూచించును” జీవిత మనుభవమయముగాని గ్రంథమయము,

శబ్దముయముగాను. అనుభవముకురాని విషయ కుక్కచర్మములోపోయిన పాలవలెనుండును.

ప్రవర్తన మంచిదికాని వానిని విశ్వసించువా రెవరు? అట్టి వారితో భార్య పిడ్డలు, యితర బంధువులు, లోకము యెట్లు సహజ సహకారమును జూపగలదు. నెత్తిమీద మణియున్నను కోరలయందు విషమున్న సర్పమునెవరు జేరుదురు? ప్రవర్తన చెడుట యనగా సంతయు చెడుటయేగదా? అట్టివాని జీవితమే దారి తప్పిపోవును.

ప్రవర్తన యనేక ముఖములుగ నుండును. ఇది యేముఖమున వారితప్పుట ప్రారంభించినను సర్వప్రప్రాకి సమగ్రనాశనమే సంభవించును. “నిజాయితీ, సత్వసంధత, న్యాయము, నీతి, యాత్మగౌరవము—యీ యన్నిటిని వీడకుము.” అని యొక తండ్రి తన కుమారుని కుద్దోపిం చెను. ఇతరములను పోగొట్టుకొనినను పోగొట్టుకొన వచ్చును. కాని వీనిని పోగొట్టుకొని నచో ప్రాణమే పోవును. గొల్లపిల్లవాడు, తండ్రి కథ మనమెరిగినదే! పరిహాసమున కబద్ధమాడినను నొక్కొక్కపుడు ప్రాణ సంకట మగుచుండును.

“నీచత్వమునుండి, యల్పమైన బడాయికోరు తనమునుండి, యవినీతి స్వభావమునుండి యసత్యములు పుట్టుచుండును. వాని యుద్దేశ్యము లెన్నడు నెరవేరకపోగా నవి యబద్ధీకుని గర్హింప జేయును. న్యాయము, గౌరవము, మర్యాద, నిక్కమైన భాష లేనిదే నిరంతరాయమైన విజయమెవనికిని నెందులోను కలు

గదు. చిరగౌరవ మేర్పడజాలదు. మనమందర మెప్పుడో యొకప్పుడు పట్టుపడుదుము. నీ నిజశీలము నిశ్చయముగ కనుగొనబడి దానికి న్యాయమైన మెచ్చికోలు కలుగును.” నీ జయాపజయములు నీ శీలముయొక్క ఫలితములే!

ఒక పత్రికలో నీక్రింది యుదంతము చెప్పబడెను. ఒక ప్రయాణీకుడు రైలెక్కి తన సామగ్రిని తన ప్రక్కనున్న స్థలమునిండ వేర్చెను. ఆనాడు రైలు క్రిక్కిరిసియుండెను. ఇంతలో మరియొక సాంధుడు బండిలోనికి వచ్చి యెచ్చట స్థలము కానక యాస్థలములో నెవరైన కలరాయని యడిగెను. “అందులో నొకడు సామగ్రిపెట్టి యిపుడే కాఫీ త్రాగుట కేగెను. ఆయన తిరిగివచ్చును.” అని బండిలో కూర్చొనిన యతడు బదులు చెప్పెను.

ఆ ప్రయాణీకుడిది యసత్యమని గ్రహించి “నరే. ఆయన వచ్చువరకు నేనిచ్చటనే కూర్చొనెదను” అని చెప్పి సామగ్రి యొకవైపు నద్దెను. రెండవవాడు తెల్లముగమువేసి చూచుచుండెను. నిజమునకు “కాఫీ త్రాగుటకు వెల్లినవాడు లేనే లేడు” రైలు సాగెను. క్రొత్త స్టేషనువచ్చెను. మొదటివాడు తన సామగ్రిని ప్రోగుచేయుచుండెను.

“క్షమించండి, యివి మీరు ముట్టుకొనుటకు వీలులేదు. వీటి యజమాని యెచ్చటికో వెళ్లినట్లు తామే సెలవిచ్చిరి.

వీటిని కాపాడుట నా ధర్మము. ” అని యతడనెను. దీనితో నా ప్రయాణీకు డుగ్రుడై తిట్టనారంభించెను. వారి చేతులు కలియు చుండెను. ఈ గడవిడ జూచి స్తేషనుమేష్ట రరుడెంచెను. వారుభయుల మాటలు విని “ నే నీసామాను భద్ర పరచెనను. దీనిని పట్టణస్తేషనులో నుంచెదను. మరొకరెవరును వీటి కొరకు రానియెడల దీనిని నీకే యిచ్చెద ” నని యతడు మొదటి వానితో ననెను. ఈ సమాచారము విని ప్రయాణీకులు నవ్వుసాగిరి. మొదటివాడు ఈ సామానుతీసి కొనకుండగనే పిల్లివలె జారిపోయెను. అత డాడిన యబద్ధమునకు తగిన “ శాస్తి ” యైన తర్వాత మరునా డాతనికా సామగ్రి యిచ్చివేయబడెను.

ఒకయబద్ధ మంతటితో నాగడు. దానిని దాచిపెట్టుటకు మరికొన్నియబద్ధములు కల్పింపవలెను. కనుక యొకయబద్ధము రోజురోజుకు కండకలవలెను, యరటిపిల్లలవలెను పెరుగుచుండును. సత్యమునుగురించి యొక డిల్లు చెప్పెను. “ నేనత్యంత సుందర వజ్రమును జూచితిని. కాని నజ్రవరీక్షకు చొకడు దానిలో నేమూలనో యొక స్వల్పదోషమును కనిపెట్టెను. దానితో దానివిలువ చాలవరకు తగ్గిపోయెను. ఏమాత్రపు టసత్యము చెప్పినను మానవుని కీలములో కొంత లోప మేర్పడుచున్నది. ఇది సుపక్వఫల శోభను నాశనముచేయు క్రుద్ధుడలను నూచించు చిహ్నము. ఒకసారి యబద్ధమాడ నేర్చినవాడు కారణము లేకయే రెండవసారి యబద్ధమాడుట

తేలిక. శీలము లేక ప్రవర్తన గొప్పశక్తి. చేత కానిలేకపోయినను శీలవంతుని పరపతి కెన్నడు లోటుండదు. ప్రవర్తన, స్థిరబుద్ధి, కుదురుకలచోట నంత తెలివిలేకపోయినను ప్రమాదము లేదు. ధర్మమును బాహ్యముగ మాటలలో గ్రహించుటకంటె దానిని ఆచరించుటయే మేలు. మన మంచితనమే మంచిరోజును తెచ్చిపెట్టును. “ఊరు మంచిదా, యనిన నోరునుంచిదా” యనుసామెత కలదు. నోరునుంచిదేకాదు, చేతులుకూడ మంచివిగనే యుండవలెను. నైతిక విలువను ఒట్టియే మనమొక జీవితమును పరిగణింపవలెను. నేనొక స్నేహితుని చూచితిని. ఆయన నిజాయితీ కలవాడని సత్యసంధుడని పేర్కొనెను. అతని కాస్థియేమియు లేదు. అయినను నేవీధికి పోయినను నతని కెవ్వడైనను డబ్బిచ్చెడివాడు. ఇట్టి పరపతితో నతడెంతయో వ్యాపారము సాగించెను. ప్రవర్తనయే పరపతికాని యదిలేని మిద్దెలు మేడలు పరపతి కాబాలవు.

జీవితములో నిజవిజయముపొందుట కేమి కావలెను? స్లెక్కియను నత డిట్లు జవాబు చెప్పెను. “దీనికి ధన మక్కరలేదు. అధికా మక్కరలేదు. తెలివితేటలును నంత యవసరముకాదు. కీర్తియు నుండనక్కరలేదు. స్వేచ్ఛయు నవసరములేదు. చివర కారోగ్య మొక్కటి యున్నను చాలదు. దాని కొక్కటియే చాలును. శీలము. స్థిరమైన మంచిబుద్ధియొక్కటియే మనకు నిజమైన రక్షణ సీయగలదు. ఇది లేనినాడు మన కధోగతి తప్పదు.

ఇక మన మెవ్వరియభిప్రాయములను, మెప్పులను యాచింపవలెను? ఔరంగజేబుచక్రవర్తి మరణవాక్యములను మన మిది వరకే వినియుంటిమి. “సుఖమైన యంతఃకరణ మవిరళభోగము వంటిది” అని సెనికా వచించెను. అబద్ధములాడి కూటసాక్ష్యములుచెప్పి యనేకకొంఁపలుకూల్చి బలవంతులతోజేరి బలహీనులను బాధించి లంచపంచములుపట్టి యన్యాయార్జిత మొనరించి మేడలతోను, కారులతోను, కంఠహరిములతోను కులకవచ్చును. కాని యెంతకాలము “కాశీ రాజులు, రాజ్యముల్ కలుగవేవారే?.....” అనునట్లు శాశ్వతిముగ నిలుచునవి మన పనులు మనప్రవర్తనగాని యైశ్వర్యముకాదు. ఒక యధికారి వేలు గడించి ఇతరులకు దాచయిచ్చెను. దానిని వారు మ్రింగి వేయగా యీమానవుడు బెంగతో చనిపోయినాడు. ఒకడు జనులందరు కాటకముచే బాధపడుచుండగ లక్షలాఙ్ఞించి దానిని దాచలేక ఆత్మహత్యచేసికొనినాడు.

శీలమే మానవుడంటిమి. శీలమనగానేమి? “ఇతరులేమి చేసిన నీకప్రియముగ నుండునో దానిని నీవొరులయెడల నాచరింపకుండుటే పరమధర్మము.” అని భారతములో నతినరళముగ చెప్పబడినది.

శీలముమీదనే రాజ్యములు నిర్మింపబడెను. అవిశీలముతోనే వృద్ధిచెంది యదిసశించుటతోడనే నాశముచెందునని చరిత్ర చాటుచున్నది. మరొకసామ్రాజ్యపతనమును గురించి గిబ్బను

మహాశయుడు వ్రాయుచు దానిపతనమునకు పాలకులనైతిక పతనమే కారణమని గుఱపుచేసెను.

మంత్రు లందరికంటె పిన్నవయస్కుడను పేరుతో నూరే గిన మాజీమంత్రి యొకరు మరెందరు మాజీమంత్రులు మంత్రులు కాగోరిన మరి కొందరుగల సభలో శాసనసభ్యులను నిర్ణయించుపట్ల కొన్ని యర్హతలు, నియమములు పాటింపవలెనని చెప్పగా ‘అబ్బో! ఈయన ధర్మమును గురించి నీతులను గురించి మాట్లాడుచున్నాడే’ అని నోరు చప్పరించి నిర్భయముగ శీలసామగ్రిని ధిక్కరించి యశ్లేసంచరించినాడు. పాపము నేను ఆయనగానీ, అసభలో నాయన పలుకులను ప్రత్యక్షముగన, అప్రత్యక్షముగను సమర్థించినవా రొక్కరుగాని తిరిగి యే గడ్డను అలంకరింప జాలకపోవుట కెవ శేమి చెప్పగలరు ? గిబ్బను మహాశయుని వాక్యములే యిచ్చట ప్రతిధ్వనించెను. మన పలుకులు, చేష్టలు, భావములు గాలికి పోవునని యీ మాజీ మంత్రి పుంగవుని పిచ్చియూహ.

నూనవుడు నిరంశరము వృద్ధిచెందుచుండ వలెనుగాని యొక చోట నాగిపోవుటకు వీలులేదు. ఆగుటయనునది శరీరమునకు గాని మనస్సుకులేదు. అది తనగమ్యమును పొందువరకు ద్రయాణము చేయుచుండును.

“మన మెట్లు భావించుము ? మనకేమి తెలియును ? మన విశ్వాసమేమి ?” అనునవి యంతగా లెక్కకురావు. మనచేతలు,

మనయాచరణలు మాత్రమే శోధింపబడును. అని రస్కిన్
 కవి చెప్పినాడు. విశ్వాసము ఆచరణ, జ్ఞానము ఆచరణ క్షీర
 సీరములవలె సమ్మిశ్రమైనపుడే యుత్తమ మానవత్వము సిద్ధి
 చును. ఆచరణలేని మత ప్రలాపములు; జ్ఞాననల్లాపములు
 నిరర్థకములు. అవి ప్రాణహీనమైన కొయ్యగురములవంటివి.

మ. తమ కార్యంబు బరిత్యజించియు బరార్థినాపకుల్ సజ్జనుల్
 డమ కార్యంబు సుటించుచున్ బహితార్థవ్యాప్తులు
 చుధ్యముల్

దనుకై యన్యహితార్థ ఘాతుకజనుల్ దైత్యుల వృథా
 న్యార్థం

గముగావించెనువార లెవ్వరొ యెరుంగన్ శక్యమే యేరికిన్.

మన మందరము నీనాలుగు వర్గములలో నెదో యొకవర్గము
 నకు చెందవలసిన వారమే.

“నూనవజాతిని రెండు తెగలక్రింద విభజింప నచ్చును.
 ఒక తెగవారు పరోపకారులు. రెండవవారు అపకారులు”
 అని యెమర్సను కవి వచించెను. ఏరినే భగవద్గీత దైవసంపత్తు
 కలవారు : ఆ సురీసంపత్తు కలవారునని స్పష్టపరచెను. మొదటి
 వారు లోకకల్యాణ కరులు. రెండవవారు లోకకంటకులు.
 “మంచి నడవడియే శ్రేష్ఠమానవ స్వభావము. అది మానవ
 రూపముదాల్చు నైతిక క్రమము. శీలసంపదగలవారు సంఘ
 మునకు జీవమువంటివారు. ఇంతేకాదు.

వీరు చక్కని పరిపాలనగల ప్రతి ప్రభుత్వమును నడుపగల
యత్నము శక్తులు, దక్షులు. వలనన ముఖ్యముగా నైతిక సంపదే
ప్రపంచమును పాలింపగలదు” అని స్పెల్మన్ వచించెను.

శ్రీల మనగా పొడిమాటలుగావు. కేవలభావములును గావు.
మాటము పెట్టినపుడే బంగారము పరీక్షింపబడు చున్నది. అట్లే
శ్రీలము జీవిత సంగ్రామ పరీక్షకు నిలువవలెను. “పసదనము
గల శ్రీలము ప్రాపంచిక దైనిక కృత్యములలోని మోహములో,
వివిధ పరీక్షలో, చలించు నిలువవలెను. అది జీవితములోని
ధక్కా ముక్కిలకు తాళగల్గియుండవలెను. జీవితముతో
నిమిత్తములేక మతములలో పెరుగు గుణవిశేషము లంత పరిగ
ణింప తగినవికావు.” గుణాభివృద్ధికొరకే యీ ప్రపంచరంగ
మేర్పడినది.

శ్రీలము, విజయము బాహ్యముగ తాత్కాలికముగ మన
లను మోసపుచ్చునవిగ నిజమును మరపించునవిగ నుండిన
నుండివచ్చును. బాహ్యమునకు విజయముగ నారోగ్యముగ
నానందముగ కనిపించవచ్చును. లోపలయంతయు బోల,
రోగము, అంద వికారముగనుండి యెప్పుడో యొకప్పు డగ్ని
పర్వతమువలె పగులవచ్చును. మోసమెప్పటికైనను బయలు
పడకతప్పదు.” పద్యము, చిత్రము, నాటకము, ఉపదేశము
యీ యన్నింటి వెనుక వీనిని బలపరచు శ్రీల ముండవలయును.
అది లేనినా డివియేవియు గడ్డిపరకకైనను పనికిరావు” అను
వాక్యములో నెంతయో సత్యముగలదు.

ఒకన్నే హితుడు గలడు. అతడు కలముపట్టినచో తేనెదో వర్షించును. వేదిక కెక్కినచో మేఘగంభీరనినదములే కురియును. అయిన నేమి? అతనికి జీవితములో సుఖమేలేదు. కారణము శీలము. అతనికి ప్రపంచమంతయు మోసమయము. అందఱు వంచకులు. తన గొప్పను గుర్తింపనివారు కృతఘ్నులు నని యతడునుకొనును. ఇనియంతయు నతని భావనయే. నేను తప్ప నాకెవ్వరు నెట్టి యపకారము చేయజాలరు. నేనుపొందు యపకారమును నేనే నానెత్తిమీద వేసికొనుచున్నాను. నా నిష్టదోషమువలన గాక నేనెన్నడు నిజమైన బాధ ననుభవించుట లేదు.” యనునొక ఋషివాక్యమునకును, పైమిత్రుని యావేదనకును నెంతభేదమున్నదో చూడుడు? ఈ ప్రపంచమొక యద్దాల మేడవంటిది. ఇందుమన మెచ్చటనుండి యెటువైపు చూచినను మన ప్రతిమయే కాన్పించును. దాని కన్యమైన దానిని చూడజాలము. అట్లే మన భావములే, మనశీలమే మనమీద ప్రతిఫలించును.

మన మొకలోయలో నడచుచు కేకవెట్టునపుడు మన మేకేకవేయుదుమో యదియేమనకు వినిపించును. దానికివిరుద్ధమైన కేక వినపడజాలదు. ఈజీవితమును లోయలో నీర్ధ్వనిని నీవే వినుచున్నావు. నీ శీలమే నీకు స్వగ్రత కనిపించును. దానికి తగిన యనుభవమునే నీవనుభవింపగలవు.

సత్యము, మృదుత్వము, హితము, అస్త్రేయము, పరోపకారము, సహనము, గుణగహణము, విశాలత, గంభీరత,

కార్యదక్షత—ఇవి యన్నియు శీలసామగ్రి. ఇవి గలవారే ప్రపంచమున కాదర్శపాత్రు లగుదురు. ఇవి లేనివా రెన్ని ప్రగల్భములు కొట్టినను, యెన్ని వాద్దానములు జేసినను, యొంటినిండ నెన్ని చిహ్నములు ధరించినను వినువాగుండరు విశ్వసించువా రుండరు. కార్యములను చేసి చూపువారెవరో చేయకుండ కూయువారెవరో ప్రపంచము గ్రహింప గలదు. మనము కొందరిని కొంతకాలము మోసగింపవచ్చును. కాని అందరిని యంతకాలము మోసపుచ్చజాలము. మన యంతః కరణము నసలే మోసపుచ్చజాలము. కాలమే, నీహృదయమే నీ నిజ స్వభావమును, శీలమును వెల్లడిజేసి నిన్ను బయటబెట్టును. కనుక శీలముతో నుపమింప తగు వస్తువు ఇంకొకటిలేదు.

మహాత్ములకు సామాన్యులకు భేద మెచ్చట గలదు. మొదటివారు శీలవంతులు, ఆడితప్పనివారు, చెప్పునట్లు చేయు వారు, చేయునట్లు చెప్పువారు, కష్టమని భయపడని వారు, సుఖమని మితము తప్పనివారు, ఒరునకు, తమకుమధ్య నెట్టి భేదము చూడ జాలనివారు, పరహితమునే గాని యవకార మును గోరనివారు, అకారణముగను నుపకారము చేయువారు, కుడిచేతితో చేసినది యెడిమచేతికై నను తెలియకుండ చేయు వారు. శిక్షింపవారు విపరీతబుద్ధులు, ఆచరణ శూన్యులు ఆచరింపని నోటినంపదకు విలువలేదు. శీలసంపదయే నిజసంపద. అది లేనియైశ్వర్యము లన్నియు పాముకుబుసముల వంటివి.

కష్టములు

నహిభిక్షుకా సుంతీతి స్థాలో నాథి శ్రీయంతే?
నహిమృగా సుంతీతి యవా నోవ్యంతే?

“కష్టములున్న నని కార్యారంభమును త్యజింతుమా? ముష్టివాండున్నారు గదాయని స్థాల్గన్న పచనమును మానుకొనుచున్నామా? తేభున్నవిగదా యని ధాన్యాదులను జల్లుట మానుకొందుమా? కష్టమనగానేమి? అది యొక్కొక్క కార్యమును నెరవేర్చుట కవసరమగుపటుత్యమును సూచించు పదము. అది కృషియొక్క యగత్యమును తెలుపు సూచనమాత్రమే! “అది శిశువులకు, నవివేకులకు ‘బూచి’ వంటిది. పురుషులకు త్రైజికారి” యని యొకకవి వచించెను. కష్టములు కలకాలముండవని చెప్పుచుందురు. శీతోష్ణసుఖదుఃఖములు వచ్చుచు పోవుచుండును. అవి యనిత్యములు వానిని తరింపుము. యని గీత చెప్పుచున్నది. ఒకనా డొకపిల్లవాడు నదియొడ్డున బిక్కమొగము వైచికొని దీప్తిముగ నాలోచించుచుండెను. ఒక పాంథుడా దారిపోవుచు నతని విచారకారణమును ప్రశ్నించెను. “ఈతొక కెదురు చూచుచున్నాను. అది వచ్చిన తరువాత నదినిదాటి పోవచ్చును అనియనుకొనుచున్నాను” యని యతడనెను. అదెచ్చటినండి వచ్చును? ఒడ్డునకూర్చున్న వాని కీత

యెట్లువచ్చును? కొంచె మించు మించు మనమిట్లే చేయుచుండుము. “నన్నుపైకిలాగువారు లేరు. నాకు తగిన యవకాశములు లేకపోయినవి. నాయరుగు పొరుగు పరిస్థితులు సుఖముగా లేవు. చేతిలోడబ్బులేక పోయినది. నాకే యారోగ్యముగ నుండిన పొడి చేసేవాడినే! అబ్బే! మా ముసలమ్మ నాకన్నింటికీ యడ్డమే! ఏమి చెప్పను? కాలం కర్కం కూడి రాలేదు.” అను సాకులను మనమందరము విందుము. వినుటయే కాదు. మనమే చెప్పుచుందుము.

ఒకనవయువకు డొకసారి “నాచేతికొక మోటాకారు, చాలిన పెట్రోలు యిస్తే లోకాన్నంతా తలక్రిందులుచేసేవాడినే!” అనియనెను. లోకాన్ని తలక్రిందులుచేసేయోధునకు పెట్రోలు, కారు ఇంకొకరివ్వవలెనట. నిజమున కివియన్నియు సాకులు. అనమర్థతల చిహ్నములు. దుర్బల లక్షణములు. సోమరితనమునకు దాపులు. కష్టముల నూహించుకొనుటలు. పెంచుకొనుటలు. చివరకు మాటల ప్రోవులు. కష్టములపై కన్నెర్రజేయువాని కివి యేవియుకానరావు. మృగిసిపలులాంతర్ల క్రింద, సంత చావిళ్ళలోను, చెట్లక్రింద, నడివిధులలోను, చీడీలమీదను, చివరకు గుఱ్ఱపుశాలలలోను చదువుకొని గొప్పవారైనవా రెందరో గలరు. దమ్మిడీ పితౄత్వము లేక చిన్నతనమునుండియు తమ్ముతాము పోషించుకొనుచు, తలిదండ్రులను పోషించుచు సగము డొక్కనిండునట్లే తినుచు, నదియలేనిచో నుపవాసము చేయుచు మహామహులైనవా

రెండో గలరు. షేక్స్పియర్ మహాకవి గుజ్జుపునేలలో పనిచేసెను. అబ్రహమ్ లింకన్ బంగరపుటయ్యలలో నూపబడిన వాడుకాడు. అతడొక యూగుపేరు లేని సామాన్య బాలుడు. అతడుచేపట్టిననన్నియు విఫలమగుచునేవచ్చెను. నలుబదియేండ్లు నచ్చువరకు నతనికి విజయమనునదియేలేదు. కానియతడా విఘ్నములన్నియు విజయసోపానములక్రింద మార్చివేసి చివరకు ప్రపంచములోని యత్యుత్తమలలో నొకడు కాగల్గెను. “క్రామ్యోల్” హంటింగ్టన్ లో నొక సామాన్య వ్యవసాయ కుంటుంబములో పుట్టి యింగ్లండులో నందరికంటెను ఘటనా ఘటన సమర్థుడయ్యెను.

వివేకానందుడు చదువుకొనురోజులలో తిండిలేక నుపవసించిన రోజులెన్నియో గలవు. రామతీర్థ రోజుకు మూడు కానుకలతో గడిపిన రోజులుగలవు. పూర్వజ్ఞులుండరు కందమూలమాలనే తిని, చెట్లక్రిందనే పండుకొని వేలకొలది యేండ్లు గతించినను మరచిపోదగని మహాత్కార్యములను జేసి, మహత్తర కావ్యములను వ్రాసిరి. ప్లేటోమహాశయుడు చిన్న పెట్టివంటి దానిలో జీవించెడి వాడట. వారములను జేసికొని కష్టించిచదివి పెద్దపదవులనధిష్టించినవా రెందరు లేరు ?

“భూమినుండి యింతవరకు త్రవ్వబడిన బంగారము కంటె మానవుని మెదడు నుండియే యనేకరెట్లు బంగారముత్పన్నమయ్యెను” అని యొక కవిచెప్పెను. మానవుని మెదడును

మించిన బంగార మెచ్చట గలగు? అతని మెకడు వలననే నుట్టి బంగారమగుచున్నది. బొగ్గు వజ్రమగుచున్నది. నము ద్రము పాయలగుచున్నది. కొండలు బెండులగుచున్నవి. మిన్ను మన్నగుచున్నది. మన్ను మిన్నగుచున్నది. భూతలము స్వతల మగుచున్నది. శరీరము వజ్రకాయ మగుచున్నది. అసాధ్యము సుసాధ్యమగుచున్నది. దూరము దగ్గరగుచున్నది.

కుక్షింభరత్నమున కేర్పరుప బడిన విశ్వవిద్యాలయముల లోను, గుమాస్తాను, నిర్జీవ మానవప్రతిమలను, నృజించుట కేర్పడిన విశ్వవిద్యాలయములలోనుగాక “గట్టిమొట్టికాయలు పరాజయములు కల్పించు ప్రకృతి విశ్వవిద్యాలయములలో పట్టభద్రుడవు గమ్ము” “నానస్సనకు మనమంగీకరించిన లేక కల్పించుకొనిన హద్దులేతప్ప వేరుహద్దులులేవు” శరీరహృదయ చార్పల్యములు కలవారిని ప్రపంచ మాదరింప నేరదు. అన్ని కుశ్మంకలా గలవా నేమియు చేయజాలరు. “సంశయాత్ముల కీలోకములేదు. పరలోకములేదు. అతనికివినాశమే శరణ్యము” అని గీత చాటుచున్నది.

సామాన్యముగ నేమియు సాధించని వానికే విఘ్నములు కనుగొనుటలో తెలివితేటలు మెండు. అతడు తలపెట్టు ప్రతి కార్యము కష్టమయమే. అతని మార్గములోగల కష్టములే యతనికి ముందు కాన్పించును. వానినతడే యాకర్షించును. అవియు పిల్చినవి తడవుగ వచ్చుచుండును. అట్టివారు కంటికి

“విఘ్నము లనే యద్దము” లనే పెట్టుకొందురు. వానితో చూచునపుడు వారికి త్రోవలో పెద్దపులులు, తోడేళ్ళు, సింహములు కన్పించును. వీరు నడ్డివంచి పనిచేయుట కిచ్చగింపరు. కడుపులో నీళ్ళు కదలకూడదు. ఒంటికి చెమట పట్టరాదు. కాలు కదలకూడదు. కాని వీరికి విజయము కావలెను. నానికి చెల్లింపవలసిన మూల్కము మాత్రము చెల్లింపరల !

“నీవిఘ్నములు నిచ్చు బట్టియే యుండును. నీవు గొప్పవాడవైనచో నీవిఘ్నములు కొద్దివై పోవును. నీవుకొద్దివాడవైనచో నీవిఘ్నములు పెద్దవై పోవును.” అని నూర్బైన్ వ్రాసెను. ప్రపంచ చరిత్ర చూచినచో విఘ్నములను ఛేదించు కొనుచు పైకి వచ్చిన వీరుల చరిత్రలే కన్పించుచున్నవి. అన్ని యవకాశములు, సర్వసంపదలు గల్గినవారు గర్విష్టులు మదాంధులునై లోకంబకులైరి. గొల్లపల్లెలో జన్మించిన శ్రీకృష్ణుడు లోకోత్తరుడయ్యెను. గాజనంశములో పుట్టిన కంసరాసంధులు దుర్మార్గులైరి. ఐశ్వర్యవంతుల కుటుంబములలో పుట్టి, తప్ప త్రాగి యెడలెరుంగక నికృష్టజీవితములు గడపుచారియొక్కయు, విదేశములలో వెలయాండ గృహములలో మరణించు సంస్థానాధిపతులయొక్కయు గాథలను మనము వినుచు నేడున్నాము. ఇంతకు విఘ్నములనునవి కష్టములనునవి ఇంచుమించు బుద్ధి జాడ్యములు. లేనివానిని యున్నవనుకొని భావించుటచే గల్గు సందర్భములు. త్రాడును చూచి పామనుకొని భ్రమించి హడలించుచువారు గలరు. నీడనుజూచి దియ్యమనుకొని, భూతమను

కొని బేజారై గుండెలు పగిలినవాండ్రున్నారు. దగ్గరగానుంచి నచో దమ్మిడికాసు ప్రపంచమంతకు వెల్తురునిచ్చు నూర్యుని కప్పి నేయుచున్నది. కష్టము లనువానికి సహజమైనయునికి కాని, బలముకాని వేరేలేదు. వానికి మనమిచ్చు బలమే బలము. విషయబీజములు గలవానికి కష్టములు కాన్పించవు. ఆల్పుపర్వతములు మహోన్నతములైనవి. అవి మంచుచే కప్పబడి మానవునకు దుస్థరములైనవి. నెపోలియన్ సేనానులు భయంకరములైన యా పర్వతములను చూచి దాటగానివిని నిశ్చయించినది. కాని నెపోలియనున కవి లేనట్లేయుండెను. అతడొ పర్వతముల యవతానున్న సస్యశ్యామల సీమలనే చూచెడివాడు. ఆ పర్వతములకంటె తాను గొప్పవాడని యతడు భావించెను. ఆ భావనాపటిమచేతనే యతడు చాటి నవలీలగా తరించెనని మార్టైన్ వ్రాయుచున్నాడు.

ఉపాయముకుమించిన యపాయములేదు. ఉపాయము లేని వాని నూరినుండి తరుమవలెనంగును. ఎన్నిసంకటములనైనను, ఎన్ని కష్టములనైనను ఉపాయవంతు డవలీలగా సాధింపగలడు. అట్టివానికి కష్టములే సోపానములగును. శక్తికిమించిన కష్టము లేదు. 'అనాధ్యము' అనునది నానిఘంటువులోలేదు.' అని నెపోలియను చెప్పెడివాడు. అతడంతటితో నాగలేదు దాని నతడు తనహృదయమునుండిగూడ వీకివేసెను. 'అవకాశములు' లేవనుచూట దుర్బలులలక్షణము. నముద్రమును జేరుటకు నదులుపోవునట్లు ఉక్కుతునకవలె నచంచలుడగు వానిని,

నిశ్చలబుద్ధిగలవానిని యనకాశములు వాటంశటవియే వెన్నంటుచుండును.

యథార్థమునకు కష్టమనుకొనునది కష్టము కానేకాదు. కష్ట సుఖములను విడతీయుటకు వీలులేదు. కష్టములోనే సుఖమున్నది. సుఖములోనే కష్టమున్నది. అవి యవివాభావములు. ప్రసవవేదనలేనిది ప్రసవఫలము కల్గుటలేదు. ఫలముగల్గినపుడు కష్టమే సుఖముక్రింద పరిణమించుచున్నది. చేతికొద్ది పనిచేసినపుడే వంటికిసుఖము, ఆరోగ్యము. కంటినింక నిద్ర పట్టుచున్నది. శ్రమపడక సోమరిగ నుండువాని కివియోవియుగల్గుట లేదు. పగలెల్లకష్టపడి పనిచేయువాడు కటికినేలపై పరుండి నను హాయిగనిదురించుటయు, కాలుకదపక సోమరిగనుండు వారు హంసతూలికాతల్పములమీదనైనను నిద్రరాక కొట్టుకొనుచుండుటయు, నేరోగముతోనో తీసికొనుచుండుటయు, మనము తరచుచూచుచుండుము. కష్టపడినవానికే పంచభూతములును సేవచేయుచున్నవి. అన్నము, గాలి, నీరు కష్టపడినవానికి రుచించునట్లు హాయిగొలుపునట్లు కష్టపడనివానికి కలుగజేయుటలేదు. కష్టమందే ఫలమున్నది. “కష్టములేని చోట గుణములేనేలేదు. అనుభవముద్వారా శక్తిచిహ్నములు ముద్రితము కానంతవరకు పందలు వీరులుగను, సత్యము విశ్వాసముగను, చలామణి కావచ్చును.”

కుస్తీ శరీరమునకు పాటవము నిచ్చునట్లు కష్టములు మనోబల బుద్ధిబలములను పెంచును. ఇవి పెరుగుట కింతకంటె వేరు

మార్గములేదు. “మనకుగల సౌకర్యములు, సహాయములుగాక మన మెదుర్కొనునట్టి విఘ్నములు, కష్టములు మాత్రమే మనలను పురుషులను చేయగలవను విషయము నెన్నిసార్లు జపించినను తీరదు” “కష్టములు దైవముపంపు దూతల వంటివి. అవి మనకు సంభవించినప్పుడు భగవంతుని యొద్ద నుండి పంపబడిన యభివాదములనియు సతనికి మన్ననగల విశ్వాసమునకు ఋజువులనియు మనము భావింపవలెను.”

నీశక్తిసామర్థ్యములను, విశ్వాసములను, బలోత్సాహములను, జీవితసంపత్తును బయటకు తెచ్చుటకు కష్టములను పొందిన మిత్రగణము వేరొకటిలేదు.

శరీరమును దాచుకొనువా డెవ్వడు గొప్పవాడయ్యెను? వత్తి తనశరీరమును దహింపజేయుట కిచ్చిగించినపుడే తేజస్సు నిచ్చుచున్నది. అది లోభముచే తన్ను దాచుకొన జూచునేని దాని కాకాంతియే యుండనేరదు. గింజ నాశనమైనపుడే మొలక బయలుదేరు చున్నది. గింజ గింజగనే యూడినచో వృద్ధియేలేదు. రాత్రింబవళ్ళు కిప్పించినవాడే తనకష్టము నైశ్వర్యముక్రింద మార్చినయ గల్గుచున్నాడు. ఈప్రపంచములో సమస్తము మారకము పద్ధతి మీదనే జరుగుచుండును.

మారకమునకు నీశరీర, బుద్ధిబలముల నీవెంతవరకు వెచ్చించుచుందువో, వానిని నీవెంతవరకు దాచుకొందువో, నీ కంత ఫలమే సమకూరును. కష్టమే శక్తిక్రింద, తేజస్సుక్రింద మారి పోవుచు మానవ పరమావధికి గొంపోవుచున్నది.

ప ట్టు ద ల

శా॥ ఆరంభింపరు నీచమానవులు విఘ్నయాన సంశ్రుతులై.

యారంభించి పరిత్యజింతు రురువిఘ్నయశ్చులై మధ్యముల్.

ధీరుల్ విఘ్ననిహన్య మానులగుచున్ ధృత్యున్నతోల్పా
హులై.

ప్రార్థార్థములుజ్ఞగింపరునుమీ వ్రజ్ఞనిధుల్ గావునన్.

ధీరులు తమపట్టిన పట్టును వీడరని భర్తృహరి చెప్పు
చున్నాడు.

మానవుడు సామాన్యముగ కొంత గర్విష్ఠి. అతనికి బుద్ధి
మంతుడను గర్వముమెండు. ఎవరినైనను నిందించబూనినపు
డతడు “పశువా!” “బుద్ధిహీనుడా!” యని నిందించును. కాని
నిజమున కతడిపశువుయొద్ద నేర్చుకొనవలసిన గుణములుకూడ
చాల గలవు. అందులో పట్టుల మొకటి. ఇది కొంతవరకు
బలమునుండి, బింకమునుండి, మారోగ్యమునుండి, క్రమజీవితము
నుండి చేకూరును. “భల్లూకపుపట్టు” యను మాట మనము
తరచు వినుచుండుము. ఈపట్టులేని మానవుడు సాధించునది
స్వల్పము. ‘అగ్నే! దూడలనుకాచుకొనే గంగన్న! క్లాసులో
పదిమార్కులురాని శింగన్న! కాలేజీలో మూడుమార్లు
తన్నేసిన రంగన్న ఎంతటి వాడైనాడు? ఇంతవాడైనని నేను

కలలోకూడ ననుకొనలేదే' అను నాశ్చర్యవాచకములు వినలేదా! అన్నితరగతులలో మొదటివాడుగనే యుండి కాశేజీలలోను, యూనివర్సిటీలలోను, మెప్పులు బిరుదులు పొందిన యోధుడు జీవితరంగములోనికి వచ్చుసరి కుక్కిరి బిక్కిరియై పైనుదహరించిన గంగన్న, శింగన్నలతో నెంతమాత్రము సరిరాకపోవుట చూచుటలేదా?

ఎంత తెలివి, యున్న నేమి? ఎన్ని శక్తులున్న నేమి? చేతిలో నెన్ని విద్యలున్న నేమి? బుద్ధియెక్కువైనకొలది యిది కాదని యది. యదికాదని యిది. ప్రతిదానిలో నేదోయొకదోషమునే చూచుచు మీనమేషములు లెక్కించుచు నష్టములనే గుణకారించుచు, దేనిని నిశ్చయింపలేకపోవుట, యొక నిశ్చయము చేసికొని భల్లూకపు పట్టుతో దానిపారమును కనుగొన జాలక పోవుట — ఈలోపుగా నొక తెలివితక్కువవాడు తనకున్న శక్తి నే నమ్ముకొని పట్టినపట్టు విడువక యహోరాత్రములు దానినే మఢించుచు, దానినుండియే యమృతమును జీవిత సారమును, చిలుకుచుండుట మనము చూచుచుందుము. అతి తెలివి కుశ్యంకలకు దారితీయును. నిశ్చయమును చిందర వందర జేయును.

ఒక్కొక్కప్పుడు తనతరగతిలోను, ఇంటిదగ్గర తెలివితక్కువ వాడుగ పరిగణింపబడి యట్లుదెప్పుటయే మంచికి దారితీసినట్లు కాన్పించును. క్రైపు ఇట్టి మొద్ద బృహిలలో నొకడు. రవీం

ద్రునకు విశ్వవిద్యాలయ పట్టములు లేవు. అక్కరుకు అక్షరములే రావు. శివాజీకి డిగ్రీలులేవు. అయినను పైవారందరు తమకున్న శక్తులతోనే రాజ్యముల నేలగల్గిరి. దేనియందో యొక దానియందు పట్టుదలయే వీరికి భూషణమయ్యెను.

నెపోలియన్ గున్నంత తెలివివేటలు, మేధాసంపత్తు, వెల్లింట్టన్కు లేవనియు, పట్టుదలలో నెపోలియను వెల్లింట్టన్కు సరిరాకపోవుటచేతనే వెల్లింట్టన్కు విజయము చేకూరినదనియు, తిరోముఖుడగుట యతని యతడెరుగనియు గూర్లెన్ వ్రాయుచున్నాడు.

రాబర్టు బ్రూస్ సాలెపురుగు కథ మనమందరము చిన్నతనమున చదువుకొన్నదే! శత్రువులచే ననేకసారులు తమమొట్టమొడి నిరాశచే దుఃఖించుచున్న రాజు తన గవ్యస్థానము చేరుటకు ప్రయత్నించుచుండిన సాలెపురుగును చూచెను. అది యనేకసారులు క్రిందపడిపోయినను తనపట్టు వీడక కడపటిసారి జయించెను. దానిని జూచి రాబర్టు బ్రూస్ తెలివిదెచ్చుకొని తన తుదిప్రయత్నములో విజయవంతుడయ్యెను. ఊద్రజరతువులుకూడ మానవున కనేకపాఠములు చెప్పగలవు.

పట్టుదలకు మనోబలము పునాది. మనోబలము, దానితోచక్కగా జితకూడిన సంకల్పము యభేద్యమగు జంట యగును. “పట్టుదలకు చాలిన దింకొకటిలేదు. దాని నలవరచుకొనినవారు పరాజయగహితు లగుదురు. నా చెన్ని సారు లోడింపబడినను

చివరకు విజయసోపానాగ్ర మధిరోహించి తీరుదురు. మానవుల నన్నివిధములైన విఘ్నపరంపరలద్వారా పరిశోధించు ధర్మము గల యంతరంగశక్తి యేదియో కలదనునట్లుకొక్కప్పుడు ద్యోతక మగుచుండును. ఓడిపోయిన తర్వాత తిరిగి దమ్ము తీసికొని ప్రయత్నశీలుఁగువానే జయింతురు. ప్రకృతి యుద్ధవారిని “భేషు, భేషు, మీరు దానిని సాధింతురని నేనెఱుంగుదును” అని హెచ్చరించును. పట్టుదల యను పరీక్షలో నుత్తీర్ణులు కానివారి నెవరిని ఈయంతర్హితశక్తి గొప్ప విజయము ననుభవింపనియదు. “ఈ పరీక్షను స్వీకరింపనివారు మైలురాయివలె నున్నచోటనే యుందురు” అని యొక పాశ్చాత్యకవి వ్రాసెను. ఓటమికి సిద్ధము కానివారికి విజయమును చేకూరనేరదు.

పట్టుదలలేని మనుష్యులు కాలికి కొట్టుకొనిపోవు తేలిక వస్తువులవలె స్వల్పకారణములకే శాము చేపట్టిన పనిని విడిచి వేయుచుండురు. తేలికవస్తువులు నీటిమీద తెప్పన తేలుచున్నవి. బరువైన వస్తువులు, విలువైన వస్తువులు నడుగునకు ననగా తమ గమ్యస్థానమునకు చేరుచున్నవి. అట్లే యీ ప్రపంచములో పట్టుదల లేనివారెవరో యొకగాలికి లేక ప్రతిగాలికి కొట్టుకొనిపోవుచుండురు.

పట్టుదల సత్త్వరూపు నుండియు, సత్త్వరూపు విశ్వాసరూపు నుండియు జనించుచున్నవి. ఏదో యొక విశ్వాసము, ఆత్మ విశ్వాసము దైవవిశ్వాసము, ఇరుగుపొరుగుయందు విశ్వాసము

తనపని న్యాయమైన దను విశ్వాసము, తాననలంబించిన మార్గము నిర్దుష్టమైన దను విశ్వాసము, దానికొర కెట్టి త్యాగమునైనను చేయు సంసిద్ధత మున్నగు శుభగుణములు, పురుష లక్షణములు గలవానికే పట్టుదలయుండును. విశ్వాసహీనుని బ్రతుకు నిర్ధారకము. బుద్ధిలే దనుకొను పశువులపట్లగూడ లోకములో విశ్వాసమున్న కుక్క, గుర్రము మొదలగు జంతువుల కున్న గౌరవము, విశ్వాసము లేని పిల్లి మొదలైన జంతువులకులేదు. ఎవనిని విశ్వసించని వాని నితరులు మాత్ర మెట్లు విశ్వసించుదురు?

కనుక విశ్వాసముతో కూడిన పట్టుదలగలవారు పట్టినది ఫలించియే తీరును. పట్టుదల యెచ్చటలేని శక్తిని ప్రసాదించును. అది మానవశక్తులన్నింటిని శ్రోదీకరించుకొనును. “పట్టుదల రాజకీయవేత్త బుద్ధి, యోధుని ఖడ్గము పరిశోధకుల రహస్యము. పండితుని ప్రతిభ” అది సాధింపని దేనియులేదు. తన తండ్రియొక్క గాడిదలకొరకు పట్టుదలతో వెతుకుచుండగా “సాల్” అనువాని కొక రాజ్యము లభించెనని” గేరీ కవి చెప్పుచున్నాడు. హిందూదేశ పశ్చిమ మార్గమును వెదకుచుండగా కొలంబను అమెరికా దేశమును కనుగొనెను. పట్టుదలలేని కుందేలు ఎంతవడిగలదైనను పట్టుదలగల కూర్మముచే నోడింపబడెను. ఆంగ్లేయుల పట్టుదల ప్రసిద్ధిగాంచెను. కనుకనే సముద్రము మధ్యనున్న యీచిన్నదీవి “రవి యన్న మింపని” సామ్రాజ్యము స్థాపించెనందురు.

ప్రపంచమందంతట పట్టుదలగల మధ్యరకపు మానవులు సాధించిన వే గణనకెక్కినవి. అట్టివాడు తాను గెల్చుచున్నది లేనిది చూడవలెనని యెన్నడు నాగిపోడు. అతడు చరచర ముందుకు సాగిపోవును. సదులు, పర్వతములు, మిట్ట పల్లములు రొంపులు, ఊబులు — మొదలగునవి యతనిమార్గమున తగులుచునే యుండును. అతడు వీనిని లక్ష్యముచేయడు. కుక్కలు మొరుగుచుండ నేచుగు సాగిపోవుచుండునట్టితడు విఘ్నములను గుర్తింపడు. ఏకైక లక్ష్యముగల సామాన్యబుద్ధితో ననేక తెన్నుల కీడ్చు తీవ్రబుద్ధి తులతూగనేరదు.

పాఠశాలలోను, కాలేజీలలోను, చదువక మంచి పట్టుదల గల్గి చివర కేగుచువు లేకుండగనే స్వయంకృషిచేసి పైకి వచ్చిన గ్రామవాసులను చూడుడు. వారిలో కొన్ని తథుకుబెథుకులు లేకపోయిన లేకపోవచ్చు, జిలుగు పలుకులు లేకపోవచ్చు. వీనికిమించిన స్వతంత్రతలోచన చొరవ, వేగము మొదలగునవి వారిలో కాననగును.

వారి శక్తియంతయు కృత్రిమ విద్యాగార చక్రములో పడి నలిగి పోక మంచి బింకము గల్గి యెట్టికిష్ట జీవిత సమస్యల నైన నెదుర్కొన సమర్థమైయుండును. రవింద్రుడు, దయానంద, రమణ మహర్షి మొదలగువా రెందరో గలరు. వీరు గంటలకొలది శుష్కోపన్యాసము లీయనక్కరలేదు. చిక్కిరి చిక్కిరి వాదముల విరజిమ్మ నక్కరలేదు.

మహాత్మునకు విశ్వవిద్యాలయములో సంబంధ సంపర్కములున్నను నెతని మహత్తుకు స్వయం కృషి, ఆత్మవిశ్వాసము, పట్టుదల కారణములుగాని, విశ్వవిద్యాలయపు గాలి కాదు. వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఈవిద్యాలయములలో మహాత్ముని పట్టము కంటె గొప్పపట్టములు పొందినవా రెందరో గలరు. తథాకులను చూపగలవారును గలరు. ఆ తథాకులతోను, వారూరేగ జరిగినదే తప్ప విశ్వమును నీవిద్యాలయములో, మానవధర్మ నిర్ణాయకములో, తన్నిమిత్తమైనపోరాటములలో జగత్కల్యాణ సమస్యలలో వారు అ. ఆ. లు ప్రారంభింప వలసినవారే. విశ్వాసముతో కూడుకొన్న పట్టుదల మూగ వానిని మాట్లాడించును. కుంటివానిని శిఖరాగ్రముల కెక్కించును. కోరిన సమస్తములను చేకూర్చును.

కం|| కందుకమువోలె సుజనుడు

గ్రిందంబడి మగుడ మీదికి న్నెగయుజమీ

మందుడు మృత్పిండమువలె

గ్రిందంబడి యడగి యుండు గృహణత్వమునన్,

పట్టుదలగలవా డోటమి నంగీకరింపడు. ఓటమి నంగీకరింపని వానికదియే సోపానమగును. ఎన్నిపోయినను పట్టుదల మిగిలినచో దానినుండి పోయిన వన్నియు తిరిగి సాధింప బడుచున్నవి. “తనప్రయత్నములతో ప్రతిభ విఫలత నొంద

వచ్చును. దక్షత దుస్సాధ్యమని చాటవచ్చును. ప్రతియితర
 గుణము లాభములేదని నిస్పృహ చెందవచ్చును. నిపుణత,
 చాతుర్యము, విరమించు కొనవచ్చును. రాజనీతి సలాయనము
 చెందవచ్చును. తర్కము, వాదము, పలుకుబడి యన్నివిధ
 ముల “త్రోపుడులు” చేయగల్గినంత జేసి విరమింప వచ్చును.
 ఇవన్నియు నిష్ఫలములైన చోట పట్టుదల జాతికుక్కల
 కుండు పట్టుదలవంటి పట్టుదల యందెవేసిన చేయివలె పని
 చేయును. అది విడువక సాగదీసినకొలది సాగుచు జయించును.
 అసాధ్యమును సుసాధ్యముచేయును. ఆహా! ఒక ప్రయోజ
 నముపట్లగల పట్టుదల యెన్ని యద్భుతములను సాధించెను’
 ఇతర శక్తులన్నియు లొంగిపోయి రంగమును వీడి పారిపోయి
 నపుడిది వెనుదిరుగక నిలిచి పో - డును. ఆశరంగమును వీడి
 పారిపోయినతర్వాత గూడ నిది యనేక సమరముల జయిం
 చెను.” ఇట్టి పట్టుదలగలవారి గాఢయే చరిత్ర యగుచున్నది.
 తక్కుంగలవా రందరు ప్రపంచముచే విస్మరింపబడుచున్నారు.

శక్తి

“మానవులలో మహామహులకు, సామాన్యులకు, విఖ్యాత పురుషులకు, నూరు పేరు లేనివారలకు భేదమెచ్చట గలదు?

శక్తి - అభేద్యమైన నిశ్చయము. ఒకప్రయోజనమును స్థిర పరచుకొనుట చావో లేక విజయమో చూరగొనుట. ఈ గుణము దేనిని సాధింపజేరదు? ” యని యొక కవి ప్రశ్నించు చున్నాడు. పైవారిలో నొక తెగవారు శక్తివంతులు. తెగ డవ తెగవారు శక్తిహీనులు, నిర్వీర్యులు, వ్యర్థులు.

శక్తి, వీర్యము, కార్యదక్షత, చొరవ యమోఘమైనది. దానిముందు విఘ్నములు, సంశయములు, సంకటములు పలాయనమగును. పర్వతావతరణముచేయు గంగాప్రవాహ శక్తి ముందు చెట్లు, పుట్టలు, రాళ్ళు, నిధిలమగుచు కొట్టుకొని పోవుచున్నవి. మానవశక్తిగూడ యొక ప్రవాహము వంటిదే! ఈశక్తి లేకపోవుటచేతనే చాలమంది విఫలు లగుచున్నారు. ఇతర పరికరము తెన్నియున్నను ఉండవచ్చును. ప్రాభవము, యోగ్యత, సేవివీతేటలు, మర్యాద, వినయము - ఇత్యాదులున్నను శక్తిలేనిచో నసగా దక్షత, కార్యశూరత్వము, విఘ్నములను తృణీకరించి ముందుకురుకు రయములేనివాడు

సాగించున దత్యల్పము. ఎక్కువగా చదివినవారికి యనేక భాషలలోను, శాస్త్రములలోను, సభినివేశము కల్గియు శక్తి లేక స్తబ్ధులైనవారిని యనేకులను చూచుచుందుము. ఆచరణ రూపమును వహించని పోలివి యెంతయున్న నేమి ? శక్తి లేని కాగితపు కీర్తనము లెన్నియున్న ఫలితమేమి ? అస్పృహన నేమి ? సాహసము, యుత్సాహము, పురుషము - వీనితో పాటు అంతఃకరణశుద్ధి, సత్యసాధత, యున్నచో సమకూరని దేదికలదు ?

కార్యముచేసి చూపగలవానిని చూపింపుడు. చొరవగల వానిని, రక్తములో సూరత్వము, ధీరత్వము గలవానిని చూపింపుడు. అను హెచ్చరిక మనము తఱచు వినుచుందుము. శక్తియున్నచో ఇతర పరికరములు తక్కువగా యున్నను రాణించును. గుండు ఎంత పెద్దదైనను మందులేనిచో నేమి ప్రయోజనము ? ఎక్కువ వేగముగల తుపాకినుండి విడువబడిన చిన్నక్రొవ్వు త్తి ఎంతదట్టమైన యట్టనైనను ఛేదించుకొని పోవు నని మార్కెట్ నుడివెను.

పీర్వమే శక్తి. కనుక పీర్వము సదా రక్షణీయము. అవిత భానుని మొదటి పాతికవత్సరముల యువఃకాలము నెవ్వ డత్యున్నతస్థాయిలో నడుపగలడో యతడు ధన్యజీవి. అట్టి వాని సంకల్పములకు, నిశ్చయములకు, కార్యకలాపములకు, నడ్లమునచ్చున వేమియు నుండవు. వచ్చినను ఆగవు. చిన్నతన

మున తెలిసియో తెలియకో వీర్యభ్రష్టము గావించుకొనిన వాడు పెద్దకార్యములను చేయజాలడు. వానికొక పట్టదల, స్థిరత్వము, ధారణాశక్తి, తేజము, పనులలో రయము నుండ నేరవు. జీవితములోని తొలియాశ్రమమైన బ్రహ్మచర్యమున కెక్కువ ప్రాధాన్యము వచ్చుట కిదియే కారణము. వీర్యమే ననుస్తముననిగ్రహింపబడెను. వీర్యమేమనఃపాటవమగుచున్నది.

నేటి తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థిధానము లేనిని గుర్తించినట్లు లేదు. పిల్లవాని నే పాఠశాలకో, కళాశాలకో పంపినంతి మాత్రముననే తమధర్మము నెరవేరినట్లు తల్లిదండ్రులు ముందు చున్నారు. తరగతులప్రహారము, పాఠ్యక్రమము ప్రకారము గంటలప్రకారము, తమపనిని జరిపి ధన్యులైనట్లు ప్రాధ్యాపకులు భావించుచున్నారు. ఇంతకుమీసహా విద్యార్థి సంపర్కమింకొకరికిలేదు. ఒకరి సహవాసమింకొకరికిలేదు. ఒకరి జీవితరహస్యమింకొకరికి తెలియదు. జీవితముతో సంబంధములేని యిట్టి సదువు పూర్తయై యెండ్లు వచ్చుకొలది బాలుని యత్సాహము, యోవనము, వీర్యము, యువజ్ఞ, స్వశాంతశక్తి వృద్ధిజేందుటకు ఒదులు పూర్తిగా నశించుచున్నవి. చివరకు స్వతంత్రముగా ప్రపంచము నెదుర్కొనగల శక్తినామధ్యములు లేని మానవాకారములు మాత్రము మిగులుచున్నవి. దీనివలన జాతికి గల్గుచున్న యనర్థమింతింత యని చెప్పరాదు. కాలేజి గుమ్మము దాటి బయటికివచ్చి చేయునదేదియు తోచక కాలు చేతు లాడక జీవనోపాధి దొరకక పొట్ట చేతబుచ్చుకొని

యూహులు తిరిగి హతాశులై యప్పడప్పు డాత్మహత్యకూడ గావించుకొనుట చూచుచున్నారము. ప్రపంచము శక్తివంతులనే యారాధించును, మెచ్చుకొనును. వారికే తన యైశ్వర్యమును కురిపించును. నేడు శక్తిగల జాతులే ప్రపంచము నేలుచున్నవి. శక్తిహీనులు, దుబ్బలులు యథోగతి పాలవుచున్నారు. శక్తి చూపించని పొడిమాటలవలన లాభములేదు. “తమకుదాము సాయపడువారికే దేవుడును సాయపడుచు” ఇంజను యెంతసరికొల్పినదేననేమి? ఎంతగొప్పదైనదేననేమి? దానిని నడిపించు శక్తిలోనే కీలకమంతయు కలదు. ఆచిరశక్తిలేని యంత్రము వీర్యశక్తిలేని మానవుడు నలంకారవిద్యార్థులు. వీర్యము నా మవిధములు. ఒకటి శారీరికము, రెండు మానసికము. సరిగా సురక్షితమైనచో మొదటిది ఉపయోగపడుచును. రెండవదానికి మొదటిదేవునాది. మరెవరు యుపాస్యములే. శారీరికముకేవలము తల్లిదండ్రుల దేహసత్వములపై నాధారపడియుండును. కనుక బిడ్డలవీర్యమును చాల నరకు తల్లిదండ్రులే కారకులగుచున్నారు. వారికి గుఱులుసంపాదించియిచ్చి ధన్యులుకావలె ననువైరులకంటె లోకమునకు వీర్యవంతులను ప్రసాదించువారిధన్యులు. శివాజీని, రాణా ప్రతాపుని, లక్ష్మీబాయిని, మహమ్మది కన్నతల్లిదండ్రులు ధన్యులా? కాకులనుకొట్టి గెడ్డలగువేయజూచు లుబ్బలు ధన్యులా? పిరిచ్చుధనరాసులు పిరియెనుటనే యిబిడ్డలచే ధగంసము గావింపబడుట పేరుచూచుటలేదా?

బాల్యమున బిడ్డల పీఠ్యరక్షణమునకు, గుణావగుణముల దోహదమునకు చాలవరకు తల్లిదండ్రులే బాధ్యులు. జ్ఞానము వచ్చువరకు పీఠి కాపాడవలసిన బాధ్యత పీఠిదే. నిస్సప్తగా నభివృద్ధి గానింపబడిన శరీరపీఠ్యము సుఖమును ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. శారీరిక స్వాస్థ్యమే మానసిక స్వాస్థ్యము.

ఈమనశ్శక్తికంటెలేదు. పింకికొద్దికొద్ది. సాధనకొలది, యశ్శముకొలది, యమనియమాదులకొలది యిదిపెరుగు చుండును. దీని పెరుగుదలయే మనఃపరమానధి, జీవితగమ్యము. మనస్సు పెరుగనిది మానవుడు చెరుగడు.

శరీర మానసికశక్తులునగి విగ్ధలచునోర్చునై పడిపోయిన కోట్లకొలది మానవకంకాశములపై జీవితపథము సాగిపోవు చున్నదని మనము గుర్తింపవలెను. దుర్బలత్వము, స్థూలత్వము, కదలిక లేకపోవుట, మృత్యునమానములు. చొరవ, సాహసము, పౌరుషములేనివాని విఘ్నముల నెదుర్కొనజాలరు. వానినెదుర్కొని తరించుశక్తి బుద్ధిబలము, పటుత్వము, వారిశరీరము యొక్కపాళ్ళలో లోపించిపోయెను. ఇగిరిపోయెను. రక్తము నిర్వీర్యమయ్యెను. సాధనాబలము నన్నగిల్లెను.

ప్రకృతి మనకనేక సంభారములు సమకూర్చి యుంచినను వానినిమనమే పోగొట్టుకొనుచున్నాము. సుఖము, విజయము

తుష్టి, పుష్టి శీలసంపదనిచ్చు సమస్తద్రవ్యములు మనలోనే యున్నవి. ఈరోజులో సమస్తము నాధికదృష్టితో చూచు మనము నిజోపశాంతిని పొందగలుగుచున్నాము. ధనమేనర్హమై, శరీర, ప్రాణ, వీర్యశక్తులను చిమ్మివేయువిషయమై ఎట్టిశ్రద్ధతీసికొనబడటలేదు. అమూల్యములగు నీజీవితశక్తులను డబ్బుకక్కుర్తికొరకు జారవిడుచువారి నేనునవలయునో తెలియకున్నది ఏశక్తియో తాతయోసంపాదించిన వేలకొలదిధనము కొద్దిరాత్రుల భోగములో తగులబెట్టినవారినిచూచి దుఃఖంతుము. జాలిజె.దుదుము. కోపింతుము. కాని యాపాపమంతటితో ముగియుటలేదు. ఇప్పుట ధనమొక్కటియే వెచ్చింపబడుటలేదు. పోయినదాని తిరిగి సంపాదించవచ్చును. కాని యీవ్యక్తచారములో వెచ్చింపబడిన శారీర మానసిక శక్తులు సంపాదించ నేరీతిరము? ఏదీ! కోటిహృదయములు వెచ్చించి యొకజీవశక్తిని సృష్టించుము? అదిదున్నాద్యము. శీలము చెడుటవలన జీవితములో మిగిలినదంతయు నష్టమై భ్రష్టమై దాని పునాదులే కూలుచున్నవి. జీవితరసమంతయు నింకిపోవుచున్నది. వీర్యనష్టమేమృతి. వీర్యహీనునకు తోలుబొమ్మను భేదమేమి?

భారతమా! “కాటుకకంటిసిరు చనుకట్టునయింబడ నేల ఏడ్చెదో...” పోయిన కోటిహీనులు వజ్రముకొరకై నీవు దుఃఖించుటలేదు. అట్టివి నీగర్భములో నెన్నియో కలవు.

మయూరసింహాసనస్థితి రత్నములకొరకు నీవు పరిశీలించుట లేదు. అవి నీ నిత్యపంట. రెండువందల యేండ్లనండి యధేచ్ఛగా తరలింపబడిన ధనరాసులకై నీవు దుఃఖించుటలేదు. ఈ పుణ్యభూమిలో, నీ కర్మభూమిలో, నీ జ్ఞానభూమిలో, నీ యసమాససీమలో, నీకడుపున మంచులు, స్థబ్ధులు, తేజోహీనులు, వీర్యహంతకులు, మానవబ్రువులు నేలపుట్టిరో యను దుఃఖమాపుకొన జాలకున్నావు. పాపము శమించుగాక!

ఈవతన వేగ మాగినది. నీ స్మృతి కల్గినది. వీర్యమహిమ తెలిసినది. మహాత్ముడు నీ దుఃఖము నపనయింపబూనినాడు. నిజయభేరి మ్రోగించినాడు. నీ ప్రజ యిప్పుడు జీవచ్ఛవమువలె నుండుట కిచ్చగించుటలేదు. ఈ గడ్డిలో వైతన్యాంకురము లుద్భవించినవి. మాంద్యము మాయమగుచున్నది. నీ దేశమున ముక్కుటిదేవత లుండెడివారని సాంప్రదాయము కలదు. ఇప్పు డా సంఖ్య దశగుణము కానున్నదని ని న్నూరడింతుము శస్త్ర !

విజయమునకు వీర్యశక్తికి నడ్డమువచ్చు ఆటంకములను గూర్చి మాడ్డెన్ యిట్లు వచించినాడు. “తన విఘటనను దురదృష్టమును సాధకబాధకములను గతప్రమాదములను తప్పులను గూర్చి విలపించు నపుడెల్ల ప్రతివాడు తన జీవశక్తిని కొంత పోగొట్టుకొను చున్నాడు. విజయుడవు కాదలచినచో గతమును భస్మము చేయుము. భూతపరాజ్ఞులుడవు కమ్ము.

గత సేవలములను నెనుకకునెట్టి జ్యోతిర్ముఖుడవుకమ్ము. లోక
మెరిగినను ఎరుగకున్నను ప్రతిద్రోహకార్యము నీ శక్తి
నిశ్చింతనమే. ప్రతి యపవిత్రకార్యము, భావము లేక కోరిక
విజయమును గూఢమును నాశనము చేయును.

జీవితములో సౌఖ్యమును అసామరస్యమును నెచ్చు సమ
స్తము చింతించు గంతులు రంకెలు వేయుచునవియన్నియు ప్రాణ
శక్తిని తీయునవియే యవి గుర్తింపుము. నీ నాడీమండలమును
కుతలపరచు సమస్తము శక్తిసంహారక విషయమే. స్పృహ
విషయమునకు ఆకంఠమునకు పరనుశ్చేదము. అది యెట్లు సుధ
మును నెట్టి నిలువను సుపాదించు పోగా జీవిత యంత్రాధార
ముల సరగి యును. జీవితములో నెట్టి కీకరలు, గరి గరలు
లేకుండ చేతికొని సేకర్తుల నుద్దేశించి జేయుట, శక్తులను చింపి
వందర తేయు రంధ్రముల నావేయుట—ఇవియే నీ ప్రథమ

కురోజులలో నెచ్చట చూచినను బ్రంకముచేసి యోగ
పలుకు పలుకుచు నిశ్చలిపోయిన మానవయంత్రములనే చూచు
చున్నాము. అతినన్నితములైన యాయంత్రాధారము లాగి
పోవుట వలన గరగరలు, చమురు యిగిరిపోవుట వలన కిరకిరలు
నాడులన్నియు నుడుకెత్తిపోయి యావిరిని (శక్తిని, కాపాడు
సంధులలోని చిల్లులములమున ఓటిపల్కులే విననగుచున్నవి.
సుకుమార్తె, ప్రాణవంతమై, స్పందశక్తిగల యాయంత్రము,

విచారములచే సలిగిపోయిన యాధ్యాత్మిక గుణములను చీదర, చిక్కా, మున్నెశము అను మున్నెతొనిండియుండును. ఆవిరి యుత్పన్నమగు కాగుతో సజాగ్రహ, యథేచ్ఛావిహారము అను రంధ్రములవ్యాపార శక్తి కలుగులు గట్టుకొని యెగిరిపోవుచుండుటయే ప్రతివోట చూతుము. అధనుపక్ష మొక శతాబ్దమైనను మున్నెన బ్రహ్మము శాముగా నిర్మింపబడి యనుర్చబడిన యీ యనమాన మానవయంత్రము సగముడివిత్తమైనను కాకమును చెల్లించుమీది కీడ్చివేయబడుచున్నది. నెలలో నొకసంవత్సరములో నొకయంత్రమైనను తేజా రాకుండునట్లు తన గడియారము సతి శ్రద్ధతో గుడుచుచు వేళ్లనకారము “కీ” యిచ్చుచు నూరు సంవత్సరములకు మానవుడు చూచుచున్నాడు. కాని యమూల్యమైన తనజీవ యంత్రమును తానున్నడు, నెర్విధమునను, బదులు స్వప్నంబలేని యంత్రము నితడు దుర్వినియోగము చేయుచున్నాడు. చివరి కితడు తన గడియారమునకు తడిగాలులు సంపర్కము కల్గినీయడు. పైసమో సమీపమునకు తీసికొనిపోడు గాని తనజీవ యంత్రమునుమాత్ర మన్నివిధమాల భ్రష్టమొనర్చును. అసూయ, కోపము, ద్వేషము, యథేచ్ఛావిహారము-మొదలగు సమానుషనిర్మలచే నతడు దీనిని నులుముచు, త్రుంచుచు, మెలిక్కిచ్చుచు, సనేక కష్టనిష్ఠురములచాలు చేయుచు, ఓకవలుకు పలుకునరకు విడుచుటలేదు. ఇట్లతడు తనప్రయోజనములో, తనపనిలో, పదవవంతైనను సాధింపక మునుచు వసిలిపోయి వశముతప్పి జ్వరితాంగుడైన యొకప్రాత జాగ్గుగ

తయారగుచున్నాడు. “జీవితమున కొకనామము, అర్థము యున్నచో నది శక్తియే యని భావింపవగును.” పదార్థశాస్త్రములో శక్తి పదార్థముకూడ నాశరహితములని చెప్పబడుచున్నది. కనుక నిశ్చయముగా నీజీవితము నాశనమొందజాలదు. శక్తియొక్క యితరరూపాంతరములవలె జీవితముకూడ మార్పు, వివిధ యవస్థాభేదము పొందునేగాని సుశూన్యము నశింపజాలదు. చావు కేవలమొక యవస్థ—ఒకమార్పు—అని యతి తాత్కాలికావస్థ” యని యొక పాశ్చాత్యవేత్త వ్రాసెను. గీతయు దీనినే చాటుచున్నది.

కనుక శక్తియున్నచోటనే విజయము చేకూరుచున్నది. మానవుడు తన నిజశక్తులను వృద్ధిపరచవలెనే గాని వ్యర్థము చేయరాదు. యుక్తియుగా నారాధింపబడిన మానవశక్తి నెదుర్కొను శక్తియు వేరొండు కానరాదు. సౌఖ్యము, శాంతి, ధైర్యశూన్యము, శక్తివంతుల నవ్వేషించును, గాని పిరికి పందలను, సజ్జలను, క్రియాశీనులను, సోమరులను నశింపజాలవు. శక్తివంతులకు ప్రకృతి కామధేనువగును.

శా॥ ఉత్సాహప్రభు మంత్రశక్తియుత మేయద్యోగ మారూఢసం
విశ్వాన్నుడవై తివే చదివితే వేదంబులున్ శాస్త్రమున్.

ప్రధాన పోషకులు

- శ్రీ పెండ్త్యల శ్రీరామవెంకటకృష్ణరంగారావుగారు, దొమ్మేరు
- శ్రీ కన్నెగొళ్ళ జనార్దన గుప్తగారు, ఏలూరు

పోషకులు

- శ్రీ డాక్టరు తోపేటి కనకరాజుగారు, రాజమండ్రి
- శ్రీ సోమిన కామేశ్వరరావుగారు, రాజమండ్రి
- శ్రీ యలమర్తి సత్యనారాయణగారు, దొమ్మేరు
- శ్రీ కర్తి అచ్చిరెడ్డిగారు, మార్కేరు
- శ్రీ చిర్ల జగ్గిరెడ్డిగారు, గోపాలపురం
- శ్రీ పెన్నెత్తు రాజంరాజుగారు, శేలంగి
- శ్రీ నడింపల్లి రామభద్రరాజుగారు, కోమారుపాడు
- శ్రీ వేగేశిన కనదుర్గ వెంకట సత్యనారాయణరాజుగారు
- శ్రీ దాట్ల చిననీలాద్రిరాజుగారు, పెనుమంట్ల
- శ్రీ దాట్ల నరసింహరాజుగారు, పెనుమంట్ల
- ఇందుకూరి లక్ష్మీవతిరాజుగారు, దువ్వ
- శ్రీ చింతలపాటి ప్రసాదమూర్తిరాజుగారు, పట్టేపురం
- శ్రీ ఇందుకూరి కృష్ణంరాజుగారు, దువ్వ
- శ్రీ యర్రమిల్లి నారాయణమూర్తిగారు, నర్సాపురం
- శ్రీ యలమర్తి నారాయణరావుగారు, తణుకు
- శ్రీ చెన్నభట్ల భానుమూర్తిగారు, తణుకు
- శ్రీ వాజిపేయాజుల వెంకటేశ్వర్లుగారు, రాజమండ్రి
- శ్రీ కోనాల పేరిరెడ్డిగారు, రాజమండ్రి
- శ్రీ ప్రేరేప నరసింహమూర్తిగారు, జీడి
- శ్రీ దేవులపల్లి శ్రీరామమూర్తిగారు, ఆకిరిపల్లి

- శ్రీ తుమ్మలపల్లి సత్యనారాయణగారు, పిప్పర
 శ్రీ తటవర్తి కృష్ణమూర్తిగారు, భీమవరం
 శ్రీ నూలి వెంకటరత్నంగారు, తణుకు
 శ్రీ జవ్వాది లక్ష్మయ్యగారు, పెనుగొండ
 శ్రీ చాడ నారాయణమూర్తిగారు, తొండంగి
 శ్రీ నమూడూరి అచ్యుతరామచంద్రమూర్తిగారు, అమలాపురం
 శ్రీ చాడ మంగయ్యసోదరులు,
 శ్రీ తుమ్మలపల్లి వీరభద్రరావుగారు, పిప్పర
 శ్రీ వత్సవాయి వెంకట్రామరాజుగారు, మంచిలి
 శ్రీ కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణ నరసరావుగారు,
 పోతునూరు
 శ్రీ అల్లూరి శాపివీడుగారు, కొవ్వూరు
 శ్రీ మన్నె బుల్లితిరుపతిరాయుడుగారు, దేవ
 శ్రీ కొమ్మారెడ్డి రామనాథంగారు పోతునూరు
 శ్రీ కొమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తిగారు, పోతునూరు
 శ్రీ కొమ్మారెడ్డి వెంకట్రామయ్యగారి కుమార్తె అంజనేయులు
 గారు, పోతునూరు
 శ్రీ ముడింబి వెంకటరంగ అనపారాచార్యులుగారు, గూటాల
 శ్రీ గొట్టుముక్కల సుబ్బరాజుగారు, మంచిలి
 శ్రీ డాక్టరు బొమ్మకంటి నరసింహశాస్త్రిగారు, నిడదవోలు
 శ్రీ పనల సూర్యచంద్రరావుగారు, తాడేపల్లిగూడెం
 శ్రీ కళ్ళి వెంకటేశ్వరరావు బ్రదర్లు, పూళ్ళ
 శ్రీ నూలులక్ష్మీనారాయణగారు, పెనుగొండ
 శ్రీ వినపాముల సీతారామయ్యగారు, గుంటూరు